

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V spravi prejema mesečno . . . 1.70
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

== Inserati: ==
Enostolpna petlirvsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlirvsta po 2 v.
== Poslano: ==
enostolpna petlirvsta po 40 v.
Izhaja vsak dan, izvenredne
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branitnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 183.

Laško divjaštvo. — V Gorici okoli 300 hiš ter vsi samostani in cerkve porušene ali težko poškodovane. — Italijani zopet pousod odbiti. — Naši unovč nad Verono.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. novembra. Uradno se poroča:

Sovražni napadi na bojni črti ob Soči so včeraj vidno ponehali, morebiti vsled hudega naliva. V odseku Dobrdoške planote so se pa ljuto bojevali dalje. Na severnem robu gore Sv. Mihaela se je Italijanom zopet posrečilo, da so vdrlj v neko, po težki italijanski artiljeriji prebito vrzel naše postojanke. Močne sovražne sile, ki so zvečer severno od te vrzeli pričele izvajati napad, smo krvavo odbili. Uvedel se je nato naš protinapad, ki je pridobil zopet izgubljeni kos bojne črte popolnoma nazaj in ki je zadal sovražniku izredno velike izgube. Izjalovil se je tudi, kakor vsi prejšnji, močan sovražni napad proti Griže Brdu. Pri obstreljevanju Gorice je bilo ubitih dozdaj 58 civilnih oseb, 50 jih je ranjenih. Približno 300 hiš in skoraj vse cerkve in samostani so težko poškodovani. Naše zračno brodoge je zopet vrglo veliko bomb v Verono.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Kako laški divjaki obstreljujejo Gorico.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča 15. t. m.:

Obstreljevati so pričeli Gorico 18. oktobra. Obstreljevali so mesto do danes. Nekatere dni je padlo v mesto več sto krogelj vseh kalibrov, osobito težkih šrapnelov je bilo veliko. Obstreljevati so pričeli navadno v prvih jutranjih urah; najhujše so streljali med 3. in 4. uro popoldne, zvečer je obstreljevanje ponehalo.

58 ubitih. — 50 ranjenih. — Samostan in cerkev na Sv. Gori pogorela. — Stolnica opustošena. — Samostan na Kostanjevici poškodovan.

Po uradnih izkazih je od začetka vojske ubitih 58 civilistov, 50 jih je ranjenih, med njimi veliko otrok. Dvakrat je ubila granata po štiri otroke. Samostan Sv. Gora je pogorel, cerkev je uničena. Zakristija

goriške stolnice je porušena, samostan na Kostanjevici, zadnje počivališče grolov Chambord, je zadelo več granat in šrapnelov; streh ani slike v cerkvi in v samostanu so poškodovane.

Uršulinski samostan v Gorici deloma porušen. — 5 cerkva v goriški okolici sestreljenih.

V središču mesta ležeči samostan uršulink je na pol uničen. V cerkev sv. Antona je bomba vržena iz letala prebila streho. Oba koločvara sta po artiljeriji posuta s krogeljami. Cerkev v Podgori, Grafenbergu, Pevmi, štandražu in v Oslavju so popolnoma razstreljene kakor tudi večinoma dotični kraji.

Največ trpel južni del Gorice. — Lahí so streljali na ljudi, ki so hodili ob vernih dušah na pokopališču.

V Gorici je največ trpel južni del mesta. Le malo zasebnih hiš je, ki niso zadete. Do 300 hiš je več ali manj poškodovanih. Krasno poslopje Avstrijsko-ogrske banke je zadelo več kosov krogelj, ki so prebile strop nad stopnicami in jih poškodovale. Največ je trpelo novo poslopje okrajnega sodišča, ki je dozdaj desetkrat zadelo. Sovražni letalci so po večkrat večkrat metali bombe na mesto. Značilno za vojskovanje Italijanov je, ker so na dan vernih dní streljali na cesto, ki vodi na pokopališče iz svojih postojank, kjer se cesta dobro razloči.

× × ×

Divja strast in sovraštvo, ki vsled svoje onemoglosti ne more doseči zaželjenega plena, od daleč bruha svojo jezo in zolč v obliki ognja na našo milo Gorico. Danes vidimo, kako malo je Gorica italijanska. Lah ne ruši »Gorizie«, ampak lepo slovensko Gorico. Strašno je razdejanje na svetih mestih. Lah je nameril svoj ogenj ravno na najsvetejše in najlepše kraje slovenske domovine. Kup razvalin in tisti, ki niso hoteli zapustiti rodne zemlje, da stoji v najhujši uri domovini ob strani, naj bodo pokopani pod kamenjem in ognjem. Gorica je velika mučenica! Iz njene krvi

in razdejanja vstaja v srcih Slovencev strašna osveta zločincem. Slovenski narod bo s svojimi možmi in fanti ob Soči strašno maščeval Gorico, Sv. Goro in razdejane cerkve in vasi.

Divje pustošijo Lahí naše dragocene spomine. Izgubili so zato pravo, da se prištevajo kulturnim narodom. Njihova besnost pa je za razvoj vojske končno veselo znamenje. Lahí bi ne streljali na Gorico, ako bi še upali, da jo dobe. Preko junaških borilcev ob Soči ne morejo naprej, zato besne. Kaka bo reakcija, ko se izbesne! Ruševine v Gorici so za nas znamenje naše zmage in tudi mirovno znamenje. Italijanska besnost priča, da ni dolgo čas, ko bodo morali Lahí lepo prositi za mir.

Vstala bo nova naša Gorica, vsak kamen nam na morajo Italijani pri tem dražjo plačati!

× × ×

Nova borba za Gorico.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Gorica, 12. nov. 1915.

Komaj se je končal boj, strašen in srdit, ki je divjal okoli Gorice celih šest dni, komaj so minuli trije dnevi razmeroma mirno, že je zbral Cadorna sveže čete ob goriskem območju, da iznova poizkusi z vsemi silami prodrati trdnjavski pas, ki se vije od severa do juga, z Gorico v naročju. Nad Plavmi leži v bregu mala vas Zagora in nad njo se vpenja Banjska planota: severna trdnjava Gorice. Proti jugu se vpenja nato iz Soče strmi in kameniti Sabotin, ob katerega se naslanjajo valovita brda z vasicami: Šentimaver, Oslavje, Pevma in Podgora s Kalvarijo. Goriška ravan se pod Kalvarijo odpre proti Furlaniji, le Soča tvori neprodorni jež, dokler ne leže pred njo gromada Dobrdoške planote, ki tvori južni del goriškega trdnjavskega pasu.

In že dne 10. t. m. je poročal naš Höfer, da je začelo laško topništvo zopet živahno delovati na celi fronti od Plavi do Dobrdoha. Vedeli smo takoj, da je to predigra nove velike drame ob Soči. Ze prihodnji dan je prešla laška pehota k napadu in naskakovala južni del podgorske višine, takojimeno »Šance«, kjer so stali nekoč trije križi, a je bila, kakor vedno, krvavo odbita. Artiljerijski boji so postali silnejši. Težke granate so pričele padati na naše postojanke. Lahí so privlekli težke ladijske topove pred goriško območje, pomnožili svoje baterije s francoskimi topovi in pričel se je zopet bojni ples,

strašen in grozan, borba za Gorico je iznova zadivjala.

Od ranega jutra v pozno popoldne so grmeli topovi na Kalvarijo. Ogromne, 28 cm granate so se vozile izza Števerjana in treskale na to višino s silo, da se je zamajal cel hrib. Vmes pa so švigali šrapneli v neprestani vrsti in posipali z železom vsako ped zemlje.

Po taki artiljerijski pripravi so se proti večeru izluščile iz laških okopov črne mase in se jele pomikati proti višini: Komaj so zapustile varno kritje okopov in se v masah pričele valiti proti našim jarkom, jih je pozdravila naša artiljerija z uničujočim ognjem. Laška pehota se je zvijala kot klopčič v ognju težkih granat in šrapnelov. Celi kupi so obležali, nastale so grozne vrzeli, a vedno nove čete so prodirale, vedno bliže so dohajale našim jarkom. Tedaj so zaregljale strojnice in kosile, kosile. Vmes so udarjale mine in treskale ročne granate in razmesarile vrsto za vrsto.

Razvila se je borba moža z možem. Bajonet je udaril ob bajonet, pest ob pest, kopito ob kopito in v tem ročnem metazu, ki je divjal kakih 20 minut, je doživel Cadorna nov poraz. V divjem begu, med viharjem in nevihto, se je umaknila laška pehota, decimirana in pobita, nazaj v varna kritja. Kalvarija je ostala trdno v naših rokah.

Kmalu nato je prerezal temo laški žaromet in legel na bojišče. Morda zato, da vidi Cadorna v blestečem svitu cele kupe razmesarjenih teles in obupnih ranjencev one pehote, ki jo je tiral v boj?

Gora smrti, tako imenujejo laški ujetniki Kalvarijo, pa leži mirno, nepremagana in nepremagljiva, pred Gorico, v katero laška armada nikdar ne vkoraka!

Dalmatinci v dveh dneh odbili 14 napadov. Prof. Lovrić poroča v »Našem Jedinstvu«:

4. novembra. Sovražnik je samo eno uro obstreljeval P. s težkimi topovi; drugače je čez dan vladal priličen mir.

Z lovorom ovenčani bataljon naših Dalmatincev pod poveljstvom našega junaškega stotnika H. si je tudi nocojšnjo noč nabral novih lahorik. Nič manj kakor šestkrat je sovražnik zopet jurišal na naše Dalmatince. Vsi navalili so se razbili ob junaških prsih naših sivih sokolov. Pomislite: v dveh dneh je odbil junaški bataljon nič manj nego 14 napadov!

LISTEK.

Naš mali.

—pt—

(Konec.)

»Kaj prida, ne!«

»Veste kaj, namestnik, dajva gata mi je nasvetoval naposled. »Trije, štiri je se v mraku lahko splazimo v bližino in zajmemo moštvo in še stroj, če ni drugače.«

»Če ni drugače, seveda, a kaj če bi bilo drugače! Premišljal sem, naposled sem pogodil, da se moremo lotiti kaj takega le v ranem jutru, priplazivši se tja še v temi, preden se zazna dan. Kje se nahaja po priliki sovražni stroj, smo znali, čeprav je bil dobro prikrit. Mesto je bilo vsekakor zanj izredno ugodno; da je bil potisnjen tako daleč med naše postojanke, kakor je bil v resnici in kakor smo spoznali kasneje, tega bi si vendar ne bil mislil živ krst. Daleč na okoli ni bilo sovražnih postojank, nad njim in pod njim so bila le naša kritja, le tja proti sedlu je bilo strojevo moštvo v zvezi s svojci.

»Dogovorili smo se, kako bomo prodirali se v trdi temi: jaz, mali, njegov varuh in še en tovariš. Nato smo polegli, se trdno zavili v plašče in zaspali. Kako dolgo sem spal, ne vem. A vznemirjale so me mučne sanje in naposled sem se predramil ter se izkopal kvišku. Ko sem se

ogledal, koga ni bilo: malega. Urno sem pretekel ves jarek, a ni ga bilo in njegovega Dalmatinca tudi ne. Lotila se me je temna slutnja: ni zlodej, če si dečko ni mislil sam zaslužiti ostrog in zato sem odšel na dogovorjeni pohod? Pozval sem straže; nisem se motil, morda pred pol ure sta se odplazila v znani smeri.

»Da bi ga mlečnozobnika! Urno sem poklical četovodjo, privzel še enega spretnega plezalca in odrinili smo za njima. Črna tema nas je obdajala, a tudi ako bi bilo manj temno, smo bili na poti pazljivi mnogo manj, kakor je bilo potrebno sicer; samo hitro, to nam je bilo važno, da ju dosežemo prej nego napravita kako buda-lost.

Več kakor pol ure že smo plezali in sopli od napora kakor mehovi. Na vzhodu se je svitalo polagoma, a preko skalovja se je razgrinjala megla. Hvala Bogu! Vsaj je manjša nevarnost, da ne zalezeta sovražniku naravnost pred oči! Če mu ne padeta zato tem bolj slepo v naročje, me je zaskrbelo po drugi plati. Pa komaj smo prelezli še nekaj robov, smo začuli tik pod nami sovražni stražni klic, kratko in odločno.

»Oha! sedaj pa pozor! Nekaj mi je reklo, da je veljal onima. A v tem sem začul italijanski odgovor na klic, vprašanje, odgovor in naposled poziv: Passate!

To mi je bilo nekaj novega. Glas, ki je odgovarjal na klic, nikakor ni bil glas našega malega. Oprezno sem dvignil glavo izza roba, za kateri smo se bili potuhnili,

a ničesar nisem mogel razločiti radi megle.

»Zdajci mi je udarila na uho od zdolaj gor gorovica. Razločno sem razumel vsako besedo. Pri strelnem stroju so bili trije možje, sovražna postojanka je bila dokaj izpostavljena in major s pobočnikom jo je prišel pregledovat. Seboj so imeli podčastnika za kašipota. Šest je bilo torej vseh. Raca na vodi! ali bi nam bili kot nalašč za zajutrek! Vendar sem se pomisljal nekoliko in major je odhajal. Za nas je bil važnejši stroj in — naš mali.

»Čim svetleje je bilo, tembolj se je redčila megla. Že so se jele razločevati postave, ki so se vračale počasi proti svojim oddelkom. Major se je obrnil k pobočniku, menda, da bi prižgal cigareto, v tem hipu sta se pojavila kakih deset korakov pred njimi naš mali in njegov zaščitnik, oba puške ob licih in roke na prožilih.

»Halt! je komandiral mali s tenkim glasom, da bi mi bil skoro ušel smeh, ako bi me ne bila obšla zona, da so mi stali hipoma redki lasje na plešasti glavi kakor strnišče trdo pokonci.

»Sovražniki so osupnili nemalo. Častnika sta segla po revolverjih, a mali je tega menda pričakoval. Via le mani dall' arma — proč roke od orožja! je ukazal in se razkoračil. Una mossa, a terminati sietel! — Genite se, pa je po vas! In ustrelil je v dokaz, da se ne šali; pobočniku je odletela iz rok palica, ko je udarila vanjo krogla.

»Predržeš ti, grdi! sem se jezil jaz. Sedaj strelja, namesto, da bi opravi brez šuma, kolikor se da, V malo hipov so lahko

okolu nas in potem — —. Podčastnik se je obrnil, da bi stekel proti stroju. Dalmatinek je ustrelil za njim. Diavolo! je zaklel Lah, poplesal po eni nogi in sedel na rob. No, ta ne bo več nadležen. Oficirja se ni sta ganila več. Le major je zaklical: Ajuto! Od stroja je stekel na pomoč vojak, drugi je jel obračati cev. Jaz ne prelivam rad krvi, ako ni treba neizogibno, a tu ni bilo pomisleka. Streljala sta itak že onadva, strel več ali manj, ako smo razdražili morda sršenovo gnezdo, nima dosti pomena. Oba moja moža sta ustrelila hkrati in sovražnika od stroja nista mislila več na pomoč. Tretji že itak ni mislil nanjo, zakaj vrgel se je iz zatišja in zbežal. Tekel je kar so ga nesle noge.

»Ali misliš, da je mali kaj pogledal ob naših streljih? Kaj še! Cigan se je delal, kakor bi vse moralo biti tako. Niti za las ni umaknil puške in prepričevalno jel pogovarjati častnika, ki sta ostala sama in škripala jeze z zobmi.

»E tutto inutile, signor maggiore! Arredatevi, perche peccato spergere del sangue! Siamo in tanti, che e vana ogni resistenza! — Je vse odveč, gospod major! Udajta se, ker bi bilo škoda, da bi preli-vali kri. Toliko nas je, da je zaman vsak odpor!

»Non m' arrendo! — Ne udam se! je zaklical oficir in izpulil sabljo, da bi se branil z njo. Strel — in odletela je po čreh. Tiho sta se posvetovala prav na kratko, odpela sta nožnici z revolverjema in jih jezno vrgla po tleh, takisto sablje.

Cadorna poroča v svojem uradnem poročilu dne 3. novembra tudi to-le: »Naši so pri 2. jeli zavzemati visoko ležeče hiše tega kraja.« Začeli so, a niso dokončali, ker jim je ta posel pokvaril naš Zadrčan, vrli, vestni, priljubljeni in junaški stotnik K. Junak, kakor je, je s svojimi rojaki na lastno pest nenadoma navalil na Italijane. Ko jih je dobro zbil in do zadnjega segnal iz naših postojank, se je liki sivi orel s svojimi orlički vgnéznil na zapadnem delu kraja. Vse to je storil K., ne da bi bil, hvala Bogu, izgubil le enega moža! Vsi nadčloveški napori sovražnika, da bi zopet osvojil izgubljene postojanke, so se razpršili ob junaštvu naših levov.

Naša kri ne falí.

Med zmagoslavni boji na goriškem dne 10. in 11. novembra so se pri Oslavju, kakor poročajo listi, odlikovali oddelki kranjskega pešpolka št. 17, ki so napadajočega sovražnika vedno in vedno vrgli nazaj. Naši hrabri kranjski fantje in moške, ki so svojemu polku že v Karpatih in Galiciji priborili častno mesto med avstrijskimi polki, bodo tudi zahrbnemu Lahu pokazali, kar mu gre.

Naši nad Verono.

Lugano. Zračne napade na Verono, je kakor poročajo listi, pospeševala gosta megla. Nad mesto so priplula tri letala. Vsako je vrglo pet do šest bomb. Na Piazza d'Erbe je bil semeni, ko so padale s strašno silo prve bombe. Prebivalstvo je bežalo v sosedne hiše. Laški listi poročajo, da je bilo ubitih 30, nevarno ranjenih 29, lahko ranjenih pa 19 oseb.

Italijanski »uspehi« na Tirolskem.

Z ozirom na širokoustna Cadornova poročila o »uspehih« in »osvojitvah« na tirolski fronti priblija »Tiroler Soldaten-Zeitung«:

Na Pregasini je stala samo navadna obmejna patrulja, ki se je ob prihodu znatne sovražne premoči na povelje umaknila. — Na gori Nodici pri Rivi je bila istotako samo neznatna bojna straža, ki se je ondí tekot petih mesecev prav podomače uredila. Po »junaškem« zavzetju Pregasine so se Italijani lotili Nodice. Naša straža pa ni hotela z mesta in poveljnik odseka ji je poslal celo par mož v ojačenje. Ko so nato napadli italijanski alpinci, so bili krvavo odbiti ter so pustili na mestu najmanj 100 mrtvih. Nato so začeli Italijani Nodico obdelavati z granatami in šrapneli, in ker ta vrh za nas res ni imel nobene važnosti, je dobila naša straža povelje, da se umakne. Ko so topot napadli alpinci z velikim krikom — so našli gnezdo prazno. — V ozemlju Falzarego je je 2477 m visoki vrh Sassa di Stria slejkoprej v naših rokah; Italijani so se bili vgnézili le na neki ravnini te gore, odkoder so bili pa z ročnimi granatami in bombami temeljito pregnani. — Na Cimi Palone in Monte Melino v Judikarijah smo imeli čisto neznatne posadke. Po petih mesecih so začeli Italijani oba vrhova močno obstreljevati iz topov. Naši so imeli povelje, naj se pred premočjo umaknejo, toda častnik na Cima Palone je hotel najprvo Italijane pošteno nabiti in se šele potem umakniti. Toda v gozdnatem ozemlju se je velika sovražna premoč mogla uveljaviti in posadka se je morala v hrabrem boju pretolči skozi sovražne vrste. Na Monte Melino je naša četica pravčasno izvršila ukazano umaknitev in pustila sovražniku prazne jarke. — Kar se

»Quattro passi indietro! — Štiri korake nazaj! je ukazal mladič in Dalmatince je stopil pobrat orožje. Grazie! se je zahvalil mali uljudno in salutiral, ko je bil že prej umaknil puško od lica. Meni je bilo dosti šale, še vedno sem se bal, da se lahko obrne vsa stvar na slabo. Zato sem skočil s tovariši nizdolu, da smo si zavarovali imenitna ujetnika. Orjaški Dalmatince si je najprl na rame strelni stroj in odkurili smo jo v postojanko — baš o pravem času, predno je solnce povsem razginalo meglo, ki nas je skrivala sovražniku, ki je opozorjen po streljih prepозno hitel svojcem na pomoč.

»Kako sem malemu umival glavo pozneje radi njegove drznosti in nepremišljenosti, ti ne bodem pravil, čestiti tovariši. Da ga nisem tiral na raport, kakor sem določil v prvi jezi, si pa lahko misliš. Pokazati je imel proti mojim opazkam dva ujeta laška častnika in zajet strelni stroj, jaz bi se bil le osmešil, ako bi bil nastopil proti njemu. Zato sem molčal.

»A ko je posetil našo fronto zopet visok general, je prinesel malemu na ovratnik še eno zvezdo in veliko in malo hrabrostno svetinjo. In ko se je prvič prikazal z njima v strelskem jarku, so zaorila vsa grla: Živel naš mali! In živel, živel, živel se je stoterno odbijala jeka od krnskih skal. Veruj, meni so tekla solze.

»Ti pa, čestiti tovariši, pogledj pri priložnosti v interesantni list; nemara najdeš tudi tam sliko našega junaka, zakaj šestnajstletnih četovodij v naši armadi ni veliko, takih pa še manj, da bi ujeli kar po dva sovražna oficirja.«

tiče »sijajnega uspeha« med zgornjo Boito in izvirom Rienza, kjer so bili Italijani udri v kotlino Bezzeca, bi zaslužil dotični italijanski voditelj stroge kazni. Kajti Italijani so bili tu zašli v grozno past in izgubili na stotine žrtev, ko smo jih par dni nato izgnali. Italijani so morali tako hitro bežati, da so častniki popustili celo vino v kupicah in jedi v skledah; zaplenili smo med drugim celo častniško kuhinjo. — Sextener Stein smo s protinapadom zopet osvojili in je tidno v naših rokah.

Taki so italijanski »uspehi« na Tirolskem.

Dobrdobski pekel.

Budimpešta, 15. novembra. Vojni poročevalec »Az Est« poroča: Najstrašnejši boj v dobrdopskem peklu je boj moža z možem. Italijani pogosto vdero v od težkih granat razstreljene jarke, vendar se jim pa nikdar ne posreči, da bi se trajno vgnézili. Danes, v sredi dogodkov četirte velike soške bitke, je nemogoče odrekati italijanskim vojakom pogum. S tem bi samo vrednost naših z brezizglednim junaštvom in vztrajnostjo se borečih vojakov znižali. Italijani so hrabri, a ne dovolj vztrajni. Lahko umrjo, ne morejo pa zmagati. Protinapadov ne vzdržijo. Naše čete na dobrdopski planoti so oborožene z novim posebnim orožjem: sablji podobnim dolgim bajonetom. Pred tem orožjem se Lahi posebno tresejo. Naše postojanke na Dobrdobu so popolnoma nedotaknjene. Med delovanjem težkih italijanskih topov se skrijejo naše čete v skalnate votline in po drugih skrivališčih. Izgube Italijanov so strašne, veliko večje kot v prejšnjih soških bitkah. Nasprotno so pa naše izgube veliko manjše kot prej.

Ruska sodba o armadi nadvojvoda Evgena.

Bern. Vojaški kritik moskovskega »Ruskega Slova« polkovnik V. Mihajlovski piše, da so Italijani že opustili svoje sanje o vojaškem izprehodu v Avstrijo in na Ogrsko. Izvaja: »Hrabrih čet nadvojvoda Evgena ne preмага celo podvojena sila Italijanov.

Zopet eden.

Rim, 14. novembra. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Italijanski parnik »Bosnia«, 2560 ton vsebine, je bil potopljen od podmorskega čolna z avstrijsko-ogrsko zastavo pri otoku Gavdo, južno od Kandije. Posadko in popotnike so vkrkali v štiri čolne, med njimi se še ena z 19 osebami ni izkrcala.

Centrala za krmila.

Na Dunaju, 10. nov. 1915.

Danes je kmetijski minister pozval člane sosveta te centrale, da jim poroča o dosedanjem delovanju tega zavoda, obenem pa nudi priliko razgovora o nadaljnjem delovanju.

Ministerialni tajnik dr. Dvořák je podal poročilo, koliko otrobov se je doslej dobilo in koliko se jih je moglo oddati na posamezne dežele. Na podlagi ključa oziroma preračuna, ki sloni na številu goveje živine (konji in prešiči se niso upoštevali) se je izračunalo, da je dolžnostnih otrobov 1840 vagonov (vagon ima 100 met. stotov ali 10.000 kilogramov), prostih otrobov pa 1862 vagonov na razpolago.

Od teh imajo dobiti: Kranjska 31 vagonov dolžnostnih in 35 vagonov prostih otrobov, Koroška 67 vagonov vseh otrobov, Štajerska 230 vagonov vseh otrobov, Tirolska 72 vagonov vseh otrobov, Češka 1121 vagonov dolžnostnih in 527 prostih otrobov, Nižje Avstrijska 305 vagonov dolžnostnih in 678 prostih otrobov itd.

Od teh otrobov je imela centrala dobaviti vojaški upravi 1780 vagonov. Kranjska je dobila le 24 vagonov; pač pa sta posebno Češka in Nižje Avstrijska dobili osobito od onih otrobov, katere je centrala dobila od Ogrske, skoro ves odpadajoči kontingent. Dobila je doslej od Ogrske 1700 vagonov otrobov in od teh ima dobiti Češka 420 vagonov, Nižje Avstrijska 450 vagonov, Kranjska 50 vagonov, Koroška 50 vagonov, Štajerska 150 vagonov, Solnograška 20 vagonov, Tirolska 50 vagonov, Predarlško 10 vagonov.

Ker imajo poljedelci, ki so oddali žito državi, oziroma v to pooblaščenim komisijonarjem, pravico do 50 odstotkov otrobov, ki se jim zaračunajo po 17 K 70 v., naj vsi zahtevajo svoj delež, ker neizmerno bo v naši državi, osobito pa v naši Kranjski primanjkovalo otrobov. Na Kranjsko bo prišlo nekaj nad sto vagonov, tedaj jako malo tega običajnega krmila, katero so vporabljale naše gospodinjice pri reji molznih krav, mladih telet in pri reji prešičev. Treba bo skrajno štediti, saj to, kar odpade otrobov na našo deželo, niti deseti del naškromnejše potrebe ne krije.

Ze sedaj pomanjkuje mleka osobito v večjih mestih, in kakor sem v

Laški general umrl na ranah.

Lugano. V Vidmu (Udine) je umrl v bolnišnici general Montanari, ki je bil ranjen po šrapnelu. Montanari je bil prideljen kot polkovnik velikemu generalnemu štabu. Na lastno prošnjo je bil odposlan na bojišče. Rainika je obiskal kralj, ko je še ležal v bolnišnici. Pogreb je bil zelo slovesen.

Odstavljeni laški generali.

Ch'asso. (Kor. ur.) Odslovljeni so 3 generalni majorji. Degradiran je stotnik Milesi pešpolka št. 25 in obsojen v ječo.

Italija vpoklicala še 120.000 mož pod orožje.

Curih. »Baseler Nachrichten« sodijo da obsega vpoklicani letnik 19 letnih Italijanov in dodatno prebrani trije letniki skupno 120.000 mož.

V Italiji krajšajo vežbanje vojakov.

Basel. Švicarski listi poročajo iz Rima: Vpoklicana tretja kategorija italijanske teritorialne milice se odpošlje po štiritedenskem vežbanju na bojno črto.

Požar v Rivarolu.

Lugano. (Kor. urad.) V mednarodni ladjedelnici v Rivarolu pri Genovi je izbruhnil požar, ki je uničil stavbe, veliko mazila, olja, bombaža in prediva v vrednosti 1½ milijona lir.

× × ×

Poročilo laškega generalnega štaba.

Dunaj. (K. u.) Uradno poročilo laškega generalnega štaba 14. novembra. Sovražna artiljerija je otvorila v Val di Ledro z Monte Nozzolo, z Monte Pari, s Cima Doro in z Roceta živahen ogenj na naše postojanke; metali so tudi zažigalne bombe na Bezzeca in Pievo di Ledro, a poškodovati niso mogli naših trdnih obrambnih postojank.

Na celi ostali tridentinski in karnijski bojni črti se ni nič posebnega zgodilo. Naša akcija v Dolini ob Soci napreduje. Na Javorčku v Bovški kotlini in na višinah severozahodno od Gorice smo napredovali. Na kraški visoki planoti smo osvojili takozvani okop Della Frache, ki leži južnozahodno od sv. Martina. Dasi so bile razmere v zraku neugodne, so podvzeli naši letalci srečne napade na Kraški visoki planoti in so metali bombe na vlake, ki so dolgo časa stali na postajah Rifenberg, Štanjel, Skopo in Dutovlje. Ogenj strojnice je prepočil nekega sovražnega albatrosa in nekega letalca. Naši letalci so se vrnili nepoškodovani nazaj.

svojem govoru navedel, so morale kmetice, ki dobavljajo meščanom v Ljubljani mleko, skrbiti množino mleka na polovico, in če res ne bo dobiti iz tujine drugih močnih krmil, bati se je velikega pomanjkanja mleka, kar bo nepoprečno velika nesreča za mestno prebivalstvo, osobito za otroke. Prav zato sem se pridružil in zagovarjal predlog predsednika kulturnega sveta iz Češke, ki je predlagal, da se je pri razdelitvi močnih krmil — tudi otrobov, kolikor jih bo dobiti, ozirati na one kmetovalce, ki redno oskrbujejo mesta in velika industrijalna središča z mlekom, da dobe večjo množino krmil, kakor bi jim šlo. Živila, posebno pa meso, mast, zabela, so draga, tako da je za prehrano ljudi mleko še najcenejša pa tudi najzdravejša hrana. Skrbeti se mora torej, da iz tujine kupimo kolikor le mogoče veliko močnih krmil, da po množimo produkcijo mleka, tega naravnega in najboljšega živila. Navedel sem namenoma, koliko otrobov dobi Nižje Avstrijsko — gotovo primeroma veliko, to pa zato, ker se centrala po naročilu ozira na potrebe velikih mest n. pr. Dunaja, v katerem je nad 10.000 molznih krav in lastniki teh krav (mlekarji — Milchmaier) dobivajo od centrale otrobe.

Proste otrobe prodaja centrala, in sicer velja na Dunaju meterski stot (100 kg) 23 K 60 v., na Kranjskem 24 K 10 v., na Koroškem 24 K 30 v., na Tirolskem 25 K 80 v., na Predarlškem 26 K 50 v., na Štajerskem 24 K. na Češkem 25 K. Od otrobov iz Ogrske so že dobile: Češka vseh 420 vagonov, Nižje Avstrijsko 389 vagonov, Štajerska 144 vagonov, Kranjska pa skoro — nič. — Zato sem odločno zahteval, da poseže kmetijsko ministrstvo vmes in ravnateljstvu centrale naroči, da se gospodarski zvezi za Kranjsko nemudoma dostavijo vsi od nje že davno naročeni otrobi. Na vsak način pa naj disponira zaradi otrobov ravnateljstvo centrale le z gospodarsko zvezo, kateri se je posredovanje in oddaja otrobov za deželo Kranjsko izročilo, in določuje dispozicije z otrobi, ki so se v kranjskih mlinih dobili, tako, da se v teh mlinih dobljeni otrobi puste v deželi, ne pa kakor se je zgodilo po dispoziciji, da se je iz mlina v Kranju disponiralo 6 vagonov otrobov, ki so se na Koroško odposlali. Potem je ministrski zastopnik po-

ročal, da se je ministrstvu posrečilo zagotoviti centrali 5700 vagonov surovega sladkorja za krmiljenje, kateri se bo gospodarskim zvezam ponudil v prodaj. Do 25. novembra se imajo oglasiti gospodarske zveze, če žele dobiti kaj od tega krmila, katero je bogato na oljkojih hidratih in je močno krmilo osobito pri pitanju prešičev, pa tudi poskušnje lanske zime so dokazale, da se to krmilo da prav vspešno vporabljati pri krmiljenju konj. Istotako je kmetijsko ministrstvo zagotovilo za centralo 2500 vagonov melase iz tovarov, ki izdelujejo sladkor. Surovi sladkor bo stal meterski stot (100 kil) 34 K, melasa 4 K. Z ozirom na velikanško pomanjkanje otrobov, močnih krmil sploh — tropin ne bo dobiti, ki so pri nas tvorile poleg otrobov največji del krmil — bilo bi preudariti, ali bi ne kazalo, da bi se za naše živinorejce naročilo tudi teh dveh krmil. Res je, da naši kmetovalci niso doslej poznali teh krmil, a na Češkem, Moravskem, v Sleziji, Nižje Avstrijskem in Ogrskem se pa mnogo vporablja teh krmil. Zato izražam svojo željo, da bi gospodarska zveza in kmetijska družba proučili, ali bi ne bilo pritegniti tudi teh močnih krmil za krmiljenje osobito pa za pitanje prešičev.

Kesna je zadeva glede pitanja prešičev. Ne le da je prešičja mast draga, tudi dobiti je težko, in sedaj, ko se ne le kmetovalec, marveč tudi delavec in mešan preživljata z moko in krompirjem, za kar pa je treba zabele, masti, je misliti, kako odpomoci temu. Masti — špeha pa ne bomo dovolj dobili, ako ne bo močnih krmil za pitanje prešičev na razpolago. Doslej so naše skrbne kmetice precejšnji del žita vporabljale za pitanje prešičev, in dokupovale oljnih tropin in otrobov; vsega tega sedaj ni dobiti; žita — razun koruze, katere pa ni povsod — se ne sme porabljati za krmiljenje, tudi ovsu ne, tropin sploh ni dobiti, in le s krompirjem bo tudi težko prave pittance izrediti. Sladkor pa učinkuje na razvoj masti, zato moramo seveda hitro presoditi, ali bi ne bilo pritegniti surovega sladkorja za pitanje prešičev, ker cena 34 K za meterski stot ni prehuda, saj otrobi stanejo do 28 K, ko vendar dokaj mani izdajo.

Koruze je centrala nekaj pridobila, in to ponudila onim zavodom v državi, ki se pečajo s pitanjem prešičev; tudi naš dolenski prešičerejski in pitalni zavod v Sv. Lovrencu je določen, da dobi en del koruze za pitanje. To koruzo, menda 16 vagonov, je centrala kupila na Ogrskem, a stala bo nad 56 K, kar je, če vpoštevamo, da je cena za pšenico 34 K zelo visoka cena. Toda če tudi draga, bo saj mogoče pitati prešiče ter tako dobiti toliko potrebnih zabele.

Iz poročila se je razvidelo, da bo država na Bolgarskem in Rumunskem nakupila žita: pšenice, ječmena, koruze in tudi nekaj krmil. To poročilo sem porabil, da sem napravil apel na kmetijskega ministra, da, ker dobi naša dežela tako malo otrobov — tako imenovanih dolžnostnih otrobov je zelo malo — ker je Kranjska v produkciji žita zelo pasivna, ker vse naše oljarne stoji, ter tako nobenih preš ne moremo dobiti; naši kmetovalci pa doslej niso vajeni krmiti sladkor in melaso, kar vse očitno kaže, v kako težavnem položaju se nahaja naša živinoreja, posebno ker imamo veliko mlade govede, za katere rejo moramo imeti tudi močnih krmil, in ker je pri nas prešičereja znatna, — naj se nam saj od žita, osobito koruze, ki se bo baje po primerni ceni dobavila, primeren del prepusti. Istotako — ker se sliši, da bo mogoče dobiti nekaj repice — rapsa, naj se pri razdelitvi istega ozira na naše kranjske oljarne, da dobe kaj dela, živinoreja naša pa nekaj toliko potrebnih preš.

Poročalo se je tudi, da se je osnovala v Krakovu posebna trgovina za blagovni promet, osobito za živino, žito in krmila. Gospodarska zveza naj stopi s to v dogovor, ker ako hočemo, da ne zastane naša živinoreja, moramo misliti, da dobimo pomoči za preskrbljenje naše živine. Z ozirom na to, da se rekvirira mnogo sena in slame, ni neopravičena skrb, ali bo naša živinoreja imela zadosti krme na spomlad; močnih krmil bo primanjkovalo, kako potem prehraniti živino, ki tvori skoro edino našo oporo v gospodarstvu.

Ako hočete, da bo naša kranjska kmetijstvo zmožno, ne le sebe ohraniti ampak tudi primerno aprovizionirati prebivalstvo po mestih in delavstvo, potem treba o pravem času na vse misliti in skrbeti.

Od drugod dobiti krme, sena, ni misliti, že zaradi visokih cen, ker v tej seji so zastopniki iz sudetskih dežel in severne Češke, ko so zahtevali, da se jim priskrbi močnih krmil, utemeljevali svojo zahtevo s tem, da so navedli

da za dobro seno morajo že sedaj je-seni plačevati 16 do 20 K. In tudi za-stopnik Predarlberške poslanec Fink je enake cene navedel; to vse kaže, da bo na spomlad trda za seno, zato je bil opravičen moj apel na kmetijskega mi-nistra, da naj se ozira na našo pokra-jino, sploh pa vso svojo skrb posveti pridobitvi krmil, da naša živinoreja, od katere stanja je odvisno, ali bo v do-glednem času možno prebivalstvu nu-diti mesa, masti, mleka, teh treh glav-nih živil, po ceni, katero zmora ljud-stvo, ne zaostane, če že ne propade.

Zelo trda gre za krmiljenje konj, ker ovsja primanjkuje. Dejstvo je, da je bila letošnja letina ovsja v sudetskikh de-želah povsem nepopoljna. Morda se bo dalo kaj dobiti iz Bolgarije. Ker pri-haja nebroj zahtev in prošnji za oves, katerega potrebujejo težki tovarni ka-kor tudi poštni konji, je ravnatelj cen-trale izrazil, da se bo nekoliko tega kr-mila dalo gospodarskim zvezam, da ga bodo smele dati poštarjem, ki ga ne-obhodno potrebujejo za konje, ki vo-zijo pošto. Navedel sem, da tudi pri nas obstoji taka potreba in priporočil centrali, da ko dobi kaj ovsja, primeren del oddeli za Kranjsko, da morejo dobi-ti oni poštarji, ki vozijo v velikih da-ljivah pošto, potrebno krepko krmilo.

Položaj je tak, da je za prehrano pre-bivalstva s kruhom popolnoma zadost-no preskrbljeno, manj osigurana je pa živinoreja, ki ima preskrbeti velikova-že snovi za prehrano ljudi — to je me-so, mleko in mast. Zato je treba vse skrb, da pridobimo od drugod nado-mestil za polno vzdrževanje naše živi-ne. Stojče pa pod utisom, katerega sem moral dobiti iz vseh razprav in navedb dejstev, moram reči, da moramo biti Kranjci nagli in skrbni, da pridobimo krmil vsaj kar nam gre. Naj navedem, da je vrhovni ravnatelj centrale rekel, da dobi kaki dan ne na sto, ampak po oar tisoč pisem, in brzojavk za blago — in tako bomo morali tudi mi hiteti, da potrebno osiguramo.

Končno naj navedem še, da so top-lo priporočali, da skrbimo za nabira-nje divjega kostanja, žira in želoda ter da naj se osobito v bližini velikih mest, kjer se nahajajo velike klavnice, skrb, da se vsa kri porabi za krmiljenje. Za-stopnik mesta Praga je navedel, da so tam ustanovili zavod za sušenje krvi, ki se porabi za živalsko krmilo; tako bodo tudi na Dudaju storili, za nas pa veljaj, kar imamo — porabimo za pre-hrano naše živine, ker tu ne gre le za dobrobit kmetovalca, ampak tudi za občno ljudsko skrb, da prebijemo ta resni čas in brez zlih nasledkov.

Povše,

predsednik kmetijske družbe Kranjske.

Izjava namesnika Bos. in Herc. generala Sarkotića.

Budimpešta. General Sarkotić je na vprašanje posebnega poročevalca »Az Está«, kakšno mnenje ima o fron-ti ob Drini, odgovoril: V sled nepravil-nega in hitrega teka reke je fronta ob Drini ena najbolj težavnih, morda naj-bolj nevarni teren svetovne vojne. Hi-trost vode v eni sekundi doseže včasih celo 15 m. Ravno zaradi tega so zgra-dili Turki pri Višegradu velik in močan most, da se morejo upirati Drini. Ta most smo morali iz taktičnih ozirov razstreliti. To najbolje dokazuje, kako sijajno delo so izvršili naši pionirji 21. oktobra, da omogočijo prelaz čez Drino kljub njeni hitrosti 3 m v sekun-di. — Na vprašanje o stanju čet, ki ope-rirajo, je odgovoril: Čete se nahajajo v dobrem stanju, preskrbljene so z vsemi potrebnimi rečmi, ki jih zahteva gor-ska vojska. V kraju, ki je ves zaraščen, morejo čete napredovati samo korak za korakom, ali še to zelo oprežno. Gorska pota so izredno težavna. Tem sijajnej-ša so dela naših čet in črnovojnikov in k temu gledamo še na to, da se niti eno človeško življenje ne žrtvuje zastoj. — Kakšen vtis so napravili na Vašo prevzvišenost vojni dogodki ob Drini? Najboljši je odgovoril general. Lepo napredujemo in Črnogorcem smo za-dali velike izgube. General Sarkotić je pri tem pokazal dve črnogorski zasta-vi, ki sta padli v roke našim četam vzhodno od Trebinja z 6 črnogorskimi častniki in 350 možmi. — Na vprašanje o političnem položaju v Bosni in Her-cegovini je rekel deželni namestnik: Tukaj je težje voditi politiko, kakor kje drugje. Sestava prebivalstva je zani-miva in originalna. Tukaj so zastopana posebno tri plemena: Ortodoksní mo-hamedanci, ki so mnogo bolj fanatični kakor pa prebivalci Meke, Srbi, ki so še bolj konservativni in katoliški Hrva-ti. Zaradi tega so nasprotstva teh treh različnih veroizpovedi zelo velika. Kdor hoče tukaj vladati, mora osebno obče-vati z ljudstvom. Dežela ni manjša, ka-

kor je Češka, ali prebivalstva je za dve tretjini manj kakor pa na Češkem, nam-reč samo 2 milijona. Ko se povrne mir, bo moglo tukaj živeti ne samo 2, ampak 4 milijone ljudi, ker je dežela že od na-rave zelo bogata. Tu bi se mogla zelo lepo razvijati industrija, živinoreja in gospodarstvo, ali za vse to je potreba dobrohotna ali stroga uprava.

Na ob'sku na ljubljanskem gradu.

(Iz uradnega lista.)

Ni bilo ravno jasno, ko nas je prepe-ljal avto z zelo zaslužnim šef-zdravnikom dr. Geduldigerjem od Karlovske ceste, od koder smo potem odšli po poti na ljublj-an-ski grad. Med pogovorom o vojnem in sa-nitetnem položaju smo dospeli do k oko-pom vodečemu drevoredu, kjer smo mogli brati svaričen napis, da je dovoljeno ho-diti po poti le od 6. do 9. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne, drugače je pa pod kaznijo najstrožje prepovedano. Kot dobro legitimirane osebe, smo prestopili prag starinskih vrat gradu; iz črnovojnikov obstoječa grajska straža je stopila pod orožje, dokler se ni pokazal poveljnik, ka-teremu je bilo naznanjeno o našem nenapo-vedanem prihodu, major vitez Kern, in za-povedal straži odmor. Ta poveljnik se je izkazal v celem pogovoru kot mož zelo dalekoviden in praktičen in se pokazal kot marljiv prenovitelj gradu kot vreden bivši gojenec gardnega ritmojstra Ladislava pl. Beneš, ki si je pridobil posebnih zaslug po svojih umetniških akvarelnih kopijah ljub-ljanskega gradu. Kajti to, kar je major vi-tez Kern v in na historičnem gradu ustva-ril, bo trajno ostalo kot spomin na čas, ko je neomejeno gospodaril v gradu avstrijski častnik.

Kako pravilno je bilo mišljenje, ki smo ga dobili vsled delovanja grajskega po-veljnika, o tem sem se mogel prepričati v pretečenem tednu, ko sem videl na svoje oči vse prenovitve in jih opazoval.

Po potresu l. 1895. je bila stavba v nadvse žalostnem stanju. Manjkalo je sredstev, da se popravi. Da se dobe, je tem težavnejše, ker niso bili na jasnem, kaj naj se napravi iz te stavbe. Ali naj jo še obdrži erar v različne namene, ali pa naj jo kupi mestna občina? V tem oziru so se izmenjavala različna mnenja. Ako bi se grad raz katerega je krasen pogled na snežnebele vrhove Kamniških planin, na Karavanke in njih najvišji vrh Triglav, na predhistorično zanimivo močvirje tja do Nanosa in Krima, preuredil v moderno re-stavracijo, potem bi pritegnil nase mnogo tujcev posebno če bi se po vzgledu grajskega gradu napravila na grad vzpenjača. To je eno mnenje. Z druge strani se je pa zopet zagovarjalo mnenje, naj se prostori primerno preurede za mestno umetniško galerijo. V sled potresa ne ravno malo poškodovane stene in stropi gradu, so se mo-rali podpreti s podporami in zvezati z že-leznimi vezmi. Trije trakti gradu so bili prazni, en ne ravno vabljiv prostor je bil iznajmljen ustvaritelju Prešernovega spo-menika, akademikemu kiparju Zajcu, kot atelje. V popravljenem severovzhodnem traktu so stanovale kakor že preje civilne stranke, v grajskem stolpu pa paznik za ogenj.

Prišla je vojska. In marsikaj se je pri-čelo jasnit. Tudi vprašanje gradu, ki je bilo naenkrat zelo važen problem. Šlo je gladko naprej. Vojaška oblast je grad pre-zvela da ga uporabi in je poverila majorju Karlu vitez Kernu nalogu, da prevzame nad vsem poveljstvo in upravo. Ko je bila v poletju 1914 napovedana vojska, je bil grad nekaj časa določen za interniranje politično sumljivih oseb. Ne more se reči, da bi se tem ne ravno številnim, ki so se tu nahajali, godilo slabo. Vsa oskrba je bila v redu, poboljšanje hrane pa se je mo-glo dobiti pri neki privatni stranki, ki je bila pripravljena kuhati. Kdor si je pa že-lel kaj boljšega za svoj želodec, si je mo-gel naročiti iz mesta. Nikdo ni temu na-sproval in postrežljivih oseb tudi ni manjkalo. Krasen pogled je bil v poletju, ko je solnce zahajalo za gorske vrhove in ravnino; grajski dvoriščni kostanji pa so vabili človeka, da igra partijo taroka v hladni senci. Poveljnik je bil točen, vendar pa redke prijaznosti.

Po preteku nekaj tednov se je izpreme-nila zunanja slika. Na grad so prišli vojaki, ki se je izpremenil v vojašnico. Ko pa je bil kljub najstrožjemu nadzorstvu globoki vodnjak z znano izvrstno vodo vsled ma-lomarnosti onesnažen, se je bilo bati, da izbruhne legar. Ta je bil srečno preprečen in vojaštvo je prišlo neokuženo v dolino. — V z železom zavarovane dvorane in za-pore so sedaj prišli kaznjenci in sicer vo-jaske. Spomladi tekočega leta so bili ka-znjenci zamenjani z ljudmi, katere so hoteli po napovedi laške vojske imeti malo bolj pred očmi. Končno so tudi ti odšli in na gradu se je sedaj uredila c. in kr. karant-ena za vojne ujetnike, katera je ostala do danes.

Kakorhitro se je preuredil grad v ka-rantensko postajo, se je pričel poveljnik baviti z vprašanjem, kako naj se iz pro-

storov, ki vsled raznih nastanitvev niso ra-vno pridobili na lepoti, pridobi prostore, odgovarjajoče novemu namenu in ki naj po-stane prostor higijene. Mestna občina je bila takoj pripravljena dati ves material. Za delavske moči pa naj poskrbi poveljnik gradu. In to je tudi storil — brez težave, kajti med moštvo, ki je bilo poslano z jugozapadne pojne črte so se nahajali ne samo izučeni zidarji, ampak tudi tesarji, mizarji, betonski delavci, slikarji pleskarji, da celo umetni slikarji. Dasi so došli — izuzevši težko ranjene in bolne — ostali le 5 dni v gradu, dokler se ni dognalo, da niso okuženi in da se morejo poslati v no-tranjost države, si je znal poveljnik pri-pravne ljudi pridržati tudi za dalje časa in

je adaptiral prostore. Poveljnik, znan po svojem umetniškem okusu, je stavbo take preuredil, da se more danes komaj opa-ziti, da so bili tukaj kedaj zaprti kaznjenci. Kdor stopi danes v lepo belo pobeljene dvorane z gladkimi stenami, prav nič ne opazi, da so okna omrežena z debelimi že-leznimi palicami. Lep leseni pod napravlja prostore ne samo da so dobri za stanova-nje, ampak zelo priključive; odbijemo le da temelj in zidovje ni lastno. Lastno po-meni v umetniškem jeziku sedanje svetov-ne vojne; da pripadajo državi. Ne more se govoriti, da bi se grajski prostori mogli preurediti v prijetna stanovanja, kajti po-trebna bi bila cela vrsta varnostnih od-redb. (Dalje.)

Zavezniške armade na celi črti za-sledujejo Srbe. — Prokuplje zasedeno. 8500 Srbov ujetih.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. novembra. Uradno se po-roča:

Vse armade zasledujejo. Le mestoma se še sovražnik drži. Naša višegrajska skupina je vrgla sovražnika čez Lim in So-kolovič in je dosegla vzhodne višine. Ar-mada pl. Kövesza je zopet dovedla 850 ujetnikov in zaplenila 2 strojni puški. V dolini Toplice je doseženo Prokuplje.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. novembra. Veliki glavni stan:

Zasledovanje se je povsod nadalje-valo. Včeraj so pripeljali nad 8500 ujetni-kov in 12 topov, na bolgarske čete odpade približno 7000 mož in 6 topov.

Vrhovno vojno vodstvo.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 14. novembra. (Kor. u.) »Agen-ce Telegraphique Bulgare«: Uradna obve-stila o operacijah 13. novembra:

Po padcu trdnjave Niš so se umaknili Srbi na levi breg Morave; porušili so vse mostove za seboj. Reka je tu nad 150 do 200 metrov široka in globoka dva metra. Opirajoč se na utrjene in s težko artiljerijo preskrbljene postojanke, so se trudili Srbi z ljutimi protinapadi, ki so jih izvajale močne sile, da bi preprečili našim četam prehod čez reko. Kralj Peter je bil navzoč pri teh bojih. V zadnjih dneh so zlomile bolgarske čete obupen odpor Srbov in so dosegle končno tudi levi breg reke.

Danes so vkorakale čete v Prokuplje, kjer so zaplenile šest havbic in drug vojni material in ujele 7000 Srbov. Na kolodvoru Grajac (12 km južno od Aleksinca) smo za-pletili 150 železniških voz. Prvi nadštevil-ni srbski polk se je uprl in ubil svojega po-veljnika, podpolkovnika Pribičevića, ki je pripadal glavnim povzročiteljem zarote za umor nadvojvode prestolonaslednika Fran-ca Ferdinanda. Polk se je razkropil v so-sedne kraje.

Ponoči od 12. na 13. november so iz-kušali Francozi napasti naše oddelke na desnem bregu reke Vardar. Naše čete so izvajale ljute protinapade in so jih vrgle na desni breg reke Karasu (ali Črna, ki se iz-liva 20 km južnovzhodno od Veleša v Var-dar); ob tej priliki so zaplenile dve stroj-nici s priprago in z dvema gorskima topo-voma in ujele 56 Srbov, med njimi tri čast-nike.

× × ×

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 13. novembra. (Kor. ur.) Od 6. do 10. novembra se je poizvedovalo, res-nih bojev ni bilo. Bolgari so 11. novembra ljuto obstreljevali kolodvor Krivolak. Na levem bregu Črne smo vzeli vasi Kruševica in Sirkovo. V smeri Valandovo-Rabrovo nobenega važega dogodka.

Umikanje v Mitrovico.

Rim, 14. novembra. (Kor. ur.) Srbsko poslaništvo dementira poročilo srbskega poveljstva v Bitolju, da so Srbi zopet osvo-jili Veleš. Poslaništvo obvešča dalje v obliki nekega uradnega atenskega poročila, da se namerava srbska vlada nastaniti v Mitrovici, kamor se tudi v popolnem redu umika srbska armada, ne da bi izgubila srčnosti in ne da bi prepuščala material.

Doslej 63.000 Srbov ujetih, 490 topov za-pletenih.

Dopisnik »Berl. Tagebl.« poroča o srbskih izgubah: Srbi so doslej izgubili 54.500 ujetnikov in 478 topov. (V teh šte-vilkah pa še ni vštet plen, o katerem poro-čajo današnja uradna poročila. Ako to pri-štejemo, dobimo 63.000 ujetnikov in 490 topov. Op. ur.) Ker se že od lanske vojske nahaja v avstrijskem ujetništvu 40.000 Sr-bov, presega sedaj število srbskih ujetni-kov 100.000 mož.

Srbska vojska z živežem slabo preskrb-ljena.

Milan, 14. novembra. (Kor. ur.) »Cor-riere della Sera« poroča iz Ohride: Po ce-sti iz Bitolja kakor tudi po cesti iz Dibre

že več dni ne vozijo več živeža v srednjo in v zahodno Srbijo. V Dibri, Gostivarju in v Prizrenu je lakota; tudi vojaki nimajo nič jesti. Bolgarski četaši nadlegujejo ved-no zveze, Albanci ne nastopajo sovražna. Srbski glavni stan se nahaja v Raski.

Predsednik »Narodne Obrane« ujet.

Sofija. Znan predsednik »Narodne Obrane«, srbski major Dušan Popović je prišel v bolgarsko ujetništvo in ga bodo prepeljali v Sofijo.

Železniške stotnije v Srbiji.

Frankobrod. Vojni poročevalec Adolf Kosler piše iz Jagodine: Med prodiranjem v Srbijo so posebno delale naše železniške stotnije. Ker so Srbi odstranili stroje in vozove, so morali vse prepeljati čez Dona-vo. Dne 31. oktobra se je pripeljal prvi nemški železniški stroj na srbsko zemljo, danes vozi že nešteto železniških voz do 90 km v deželo. Pri strašnih težavah gle-de na preskrbo je reden železniški promet tu pač največje vrednosti.

Bitolj srbsko glavno mesto.

Rim. (K. u.) »Tribuna poroča« iz Soluna: Te dni je zboroval srbski mini-strski svet, ki so se ga udeležili tudi zastopniki generalnega štaba. Sklenili so, naj se z največjo požitvovnostjo branijo na severni in vzhodni bojni črti, dokler ne bo štel 23. t. m. izkrcavalni zbor 150.000 mož. Ker se zdi, da Bitolja Bolgari ne morejo presenetlji-vo vzeti, se v Bitolj premesti srbsko glavno mesto.

Polkovnik Lješanin v Rimu.

Berlin, 14. novembra. »8 Uhr Blatt« ima od ruske meje: Srbski polkovnik Lje-šanin je v nujnem poslanstvu u odšel v Rim in Pariz. V Rimu se menda sestane s Kitchenerjem.

Boji Francozov in Srbov z Bolgari.

Lužano. Magrini poroča iz Soluna »Secolu« 12. novembra: Francozi so ljuto napadli Bolgare na višinah pri Valandovu in zasedli važne postojanke. Neke bolgar-ske divizije koraka iz Strumice mesta proti Strnici železnica ob vardarski črti. Če Bolgari tu dosežejo uspeh, bi tvorilo to najresnejše posledice za Francoze, ki stoje bolj severno od tam in bi se radi zvezali s Srbi pri Babuni. Zveza se še dozdaj ni do-segla. V Bitolj so došli begunci iz Kičeva, kjer trajajo dalje boji med Srbi in iz Te-tova došli Bolgari, ki nameravajo zase-sti Bitolj. Bolgarski četaši so usmrtili v Kruševcu 11 oseb. Iz stare Srbije se nič ne poroča, a položaj Srbov se smatra za zelo resen. V Solunu izkrcavajo čete dalje. Dozdaj so izkrcali Angleži in Francozi 100.000 mož.

Lužano. Magrini brzojavlja »Secolu« 13. t. m. Na srbski kakor tudi na francoski bojni črti se opažajo velika bolgarska oja-čenja. Bolgari so napadli 12. t. m. franco-ske postojanke na desnem bregu Črne, pritok Vardarja. Boj je bil zelo krvav in je trajal cel dan. Francozi so se zadovoljili z defenzivnim uspehom. Srbi se nahajajo dobro utrjeni v svojih postojankah od Ba-bune do Kosova. Od 11. se bojuje ojačena armada generala Bojovića, ki izkuša Bol-garom zopet iztrgati Skoplje. Od 12. dalje se opažajo na južnem bojišču bolgarska ojačenja, ki obstreljujejo francoske postoj-anke pri Krivolaku. V Solun so pripeljali včeraj 500 francoskih ranjencev, ki poro-čajo, kako ljuti da so boji. V Solunu ni nič poročil iz stare Srbije; znano je le, da se Srbi vsak dan umikajo.

Ruski napad na Bolgarijo.

Curiz, 14. novembra. »Corriere della sera« ima iz Londona: Rusi nameravajo menda izkrcati en zbor pri Silistriji. Bu-kareški dopisnik »Times« govori o 200.000 mož.

× × ×

Prosta Donava.

Oriz. (Kor. ur.) Dne 15. t. m. so se pripeljale prve tri ladje mimo Orsove, ki vozijo iz Bolgarije žito po Donavi.

Na Grškem položaj neizpremenjen.

Pariz, 14. novembra. »Petit Journal« javlja iz Soluna, da je Dragumiso-vo grožnjo o interniranju v Grčijo potisnjenih Srbov povzročil silen pritisk Nemčije. Pa ententa ni ostala križem rok. Krenko je nastopila pri grški vladi, da ji razloži resnost položaja, če bi se Grška udala nemškemu strahovanju. Položaj je sedaj neizpremenjen.

Grškim poslancem-vojakom ni dovoljen dopust.

Pariz, 16. novembra. (K. u.) »Echo de Paris« poroča iz Aten: 90 poslancev Venizelosove stranke, ki še niso stari 40 let in so podvrženi vojaški dolžnosti, so prosili vojnega ministra za enomesečni dopust med volilno dobo. Vojni minister je odklonil prošnjo.

Venizelos in volitve v grško zbornico.

Atene, 16. novembra. (Kor. urad.) (Agence Havas poroča: Venizelos je naprosil industrije in trgovce v Atenah in na Pireju, naj se ne vzdrže volitev. Izjavil je, če se liberalci vrnejo v zbornico tudi z večino, bi le ne mogli izpeljati svojega programa. Liberalna stranka bo šele čez nekaj dni sklepala o volitvah.

Rusi napovedujejo okupacijo Soluna.

Berolin, 14. novembra. Rusko časopisje, v prvi vrsti Sazonovo glasilo »Ruskoe Slovo« zopet šilovito napada Grško in z vso resnostjo zahteva, da zavezniki okupirajo Solun. List naznanja, da se to zgodi, če Grška ne opusti svoje nevtralnosti v korist entente. To ne bo tako težko, kakor bi se ravno mislilo, kajti pred Solunom zbrano brodogradnjo in že izkrcane čete bi bile močne dovolj, da obdrže solunsko ozemlje. Isti list tudi napoveduje, da bo Italija nastopila na Balkanu. Italija bo poslala veliko vojsko v Albanijo, samo Gorica mora prej pasti.

Lugano, 15. novembra. »Secolo« javlja iz Pariza, da misli ententa trajno zasesti Solun, odkjer bi lahko neprestano ogrožala železnico Berolin-Bagdad. V Solunu bi bilo 500.000 mož.

Francija in Grška.

Pariz, 14. novembra. »Matin« poroča: Ker je Francija sprejela, da ji je grška vlada dala na razpolago vse že-

lezniške vlake, potrebne za prevoz francoskih čet in ker se je zato zahvalila, je grški poslanik obiskal ministrskega predsednika Brianda in mu je po naročilu grške vlade sporočil, da grška vlada z odkritim zadovoljstvom jemlje na znanje, da ima Francija popolno zaupanje v namene Grčije.

Italija in Balkan.

London, 14. novembra. »Times« poroča iz Rima: Vsi časopisi izražajo skrb radi grških in bolgarskih načrtov v Albaniji in zato pridobiva struja, ki zahteva, da naj se Italija udeleži balkanske akcije. »Stampa« je edini list, ki je drugačnega mnenja in zahteva, da se smeje vojne operacije le tedaj razširiti, če se bo vprašalo zbornico. Različna so mnenja o načinu italijanskega sodelovanja, toda vedno bolj se kaže potreba, da Italija nastopi. Sliši se, da se bo ministrski svet prihodnji tork (Danes. Op. ured.) obširno pečal s to zadevo. — Kakor poroča »Tribuna«, se v Albaniji kaže precej živahno delo.

× × ×

Ententa je obupala nad Rumunijo.

Zeneva, 15. novembra. Francosko in angleško časopisje kritizira Rumunijo in prihaja do zaključka, da se je Rumunija končnoveljavno odrekla sodelovanju z entento. Listi za to ostro napadajo ententne diplomate.

Ententa se pripravlja za zimsko vojsko na Balkanu.

Lugano, 15. novembra. »Secolo« javlja iz Soluna, da se Srbi umikajo v Črnogorje. Ententi ne gre več za to, da pomaga Srbiji, kajti francoske in angleške čete so prišle prepozno. Pač pa se ententa pripravi za zimsko vojsko na Balkanu, ki bo zahtevala znatnih čet.

Posvetovanja pri Bratianuju.

Bukarešt, 15. novembra. Ministrski predsednik je končal sprejeme poslancev in prefektov. Politični krogi pripisujejo tem pogajanjem velik pomen. Vsaka skupina je odkrito povedala svoje mnenje o vladni politiki. Skoro vsi zastopniki političnih strank so izjavili, da večina naroda popolnoma soglaša z vlado. To dejstvo bo utrdilo stališče vlade in ji bo omogočilo, da nadaljuje sedanjo pot.

Velik uspeh pri Czartorijsku. — Rusi se umaknili v svoje stare postojanke.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. novembra. Uradno se razglša:

Boji pri Čartorisku so dovedli do popolnega uspeha. Poraženi sovražnik je vržen iz krivine Stira čez reko nazaj. Med svojim hitrim umikanjem je zažgal sovražnik vse izgubljene kraje. Vztrajni in slavní boji pri Čartorisku so s tem dovedli ravnotako do umikanja Rusov v njih prvotne postojanke kakor svojčas po ruskih četah upolno napovedani prodiralni poziki pri Siemikovcu ob Stripi. Včeraj že navedeni plen se zvišava. Sicer se ne morejo beležiti nobeni posebni dogodki.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. novembra. Veliki glavni stan:

Vojna skupina generalfield-maršala pl. Hindenburga.

V pokrajini pri Smorgonu se je izjavil nek ruski delni napad s težkimi izgubami pred našo postojanko.

Vojna skupina generalfield-maršala princa Leopolda Bavorskega.

Nič novega.

Vojna skupina generala pl. Linsingena.

Po vltomu v sovražno črto pri Podgacice so napadle nemške in avstro-ogrške čete včeraj ruske postojanke na zahodnem bregu Stira v celem obsegu. Rusi so vrženi. Zahodni breg je od njih izčiščen. Najvišje vojno vodstvo.

× × ×

RUSKO URADNO POROČILO.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega urada:

12. novembra. Pri Šloku se je posrečilo našim četam, ki so se borile zahodno od Rige, da so napredovale. Po enajstdnevni bojih, med katerimi so bile naše čete skoraj ves čas do kolkov v močvirju, so zasedle Kemmern. Nemci so z izdatnimi izgubami vrženi proti zahodu. Ujeli smo jih več in zaplenili strojnice. Ljut boj pri Versmünde pri Uexküllu traja dalje. Tekom dneva smo vrgli deset ljutih nemških napadov in smo zadali Nemcem težke izgube. Kupi sovražnih mrličev leže pred našimi jarki. V neki bitki so se te dni ob bojni črti pri Rigi bojevale naše

RUSKA LEVICA SE KREPI.

Petrograd, 14. novembra. (Kor. urad.) »Rječ« javlja: V dumi se je z novimi volitvami levica pomnožila za 9 na 22, desnica pa se je zmanjšala od 83 na 62. Neidhardtova skupina se je zvišala na 25, centrum pa je ostal neizpremenjen.

WITEJEVA POLITIČNA OPOROKA.

Piotrkov, 15. novembra. »Dziennik Narodowy« poroča: O priliki hišne preiskave pri bivšem vojnem ministru Suholminovu (ki je bil, kakor znano, obdolžen veleizdaje) so našli pismo grofa Witteja carju, v katerem svari carja pred spletkami stranke velikega kneza Nikolajeviča, ki hlepi po carski kroni. Witte svetuje, naj se čimprej sklene mir z Nemčijo, ker bo vojska Rusiji in hiši Romanov prinesla škodo, ki se ne bo dala popraviti. Witte ožigosa škodljivo zvezo s Francijo in posebno z Anglijo, ki je enaka samomoru Rusije. Potrebno je tedaj, da se razruši zveza z Anglijo in v zvezi z Nemčijo napravi konec angleški nadvladi. Wittejevo pismo seveda ni doseglo carja.

RUSKA ŽELJA PO MIRU.

Bukarešt. Odeški časopis »Odeški Listok« objavlja po cenzuri odobreni članek, ki je vzbudil splošno pozornost. Izvaja: Dogodki na Balkanu so se tako razvili, da je brez pomena, če se vojska nadaljuje. Belgija in Srbija izgubita svojo narodno samostojnost. V knjigi

Iz zasedenega ozemlja.

Na podlagi dogovora z avstrijskimi upravnimi oblastmi so izvedli meščanski odbori na Poljskem novo organizacijo. Takí odbori so v vsaki guberniji in imajo svoje sedeže v Ljublinu, Radomu, Piotrkovu, in Kjelcah. Na poziv oblasti izvoli vsak odbor štiri člane, ki tvorijo skupaj osrednji odbor, kojega člani bodo prisledniki generalnega guvernerja. Za predsednika tega osrednjega odbora je izvoljen Henrik Dembinski. Na ta način je dobil tudi meščanski element vpliv na upravo.

Ukrajinsko narodno ozemlje.

V razmerju 1 : 7.500.000 je izšel zemljevid z etnografičnim pregledom ukrajinskega narodnega ozemlja v avstrijskem in ruskem državnem območju. Površina celokupnega ukrajinskega ozemlja meri okroglo 850.000 km², prebivalstvo šteje okroglo 45.000.000 duš, od teh 33 milijonov to je 73% Ukrajincev. Razen tega pa tvorijo Ukrajinci 16% prebivalstva v ozemlju Črnege morja, 5% v ozemlju Tereka, 16% v guberniji Astrahan, 6% v guberniji Saratov, 8% v guberniji Akmolisk, 15% v obrežnih deželah Tihega oceana in 18% v amurskih pokrajinah. V Avstro-Ogrski štejejo Ukrajinci 4.380.000, v Rusiji pa 29.380.000 duš. Po neki cenitvi za l. 1915. utegne skupno število Ukrajincev znašati 38.000.000 duš. Po Ukrajincih gosto naseljeno ozemlje se razteza približno od črte Holm-Przemysl na zapadu do trdo ob Donu na vzhodu in od 57. do skoraj 40. stopnje severne širine.

Rusija in Perzija.

Curih, 14. novembra. »Corriere della sera« javlja iz Petrograda, da tamošnje politične kroge precej skrbi položaj v Perziji, na katerega zelo vpliva razvoj balkanskih dogodkov in rastoči nemški vpliv v Carigradu, ki zelo neti revolucionarno propagando pri vseh mohamedancih. Rusija in Angleška sta se zato dogovorili o skupnih varnostnih odredbah in sta od perzijske vlade že zahtevali, da razpusti turško-perzijsko četo in nastopi proti avstrijsko-nemškim intrigam. Če se vlada preseli v Ispahan, tedaj bo Rusija, kakor pišejo »Nowoe Vremja«, takoj zasedla severni del Perzije.

Turčija v vojski.**Konec dardanelske vojske.**

Kodanj, 15. novembra. Na podlagi podrobnih poročil lorda Kitchenerja je Angleška sklenila naznaniti ruski vladi, da se bo iz strateških razlogov umaknila z Dardanel.

Genj, 15. novembra. Iz Pariza poročajo, da se je Francoska pridružila angleškemu predlogu, da iz strateških vzrokov opusti dardanelske operacije.

Sultanov prestolni govor.

Carigrad, 15. novembra. (Kor. urad.) Ob 1. uri popoldne se je otvoril parlament. Sultanov prestolni govor je bil sprejet z velikim odobravanjem, posebno točke o slavni brambi Dardanel, o otvoritvi direktne prometne zveze Carigrad—Dunaj—Berlin, dolgega uspehih avstrijskih, nemških in balgarskih armad, končno točka, v kateri izraža prepričanje o končnem uspehu.

Angleži in Francozi ob Sueškem prekopu. Solun, 15. novembra. Iz Mudrosa poročajo, da bodo ob Sueškem prekopu

usode je bilo zapisano, naj se to zgodi, da se zopet dovede med narodi mir. Članek konča: Vsi želimo zagotoviti Rusiji bo molila za tiste, ki nam zagotove mir

VPRAŠANJE BEGUNCEV NA RUSKEM.

Petrograd, 14. novembra. (Kor. urad.) »Rječ« piše: Vprašanje beguncev tvori eno največjih nalog vojne. Vlada lahko begunce uporabi socialno. Kakor je svoj čas naselila uporne Poljake v Sibiriji, tako lahko sedaj porabi begunce za kultiviranje neobdelane zemlje. Le žal, da se nekateri odseki samo cele dneve posvetujejo, pa ničesar ne store.

OBISK UJETNIŠKIH TABOROV.

Kodanj, 15. novembra. (Kor. ur.) Kralj je sprejel danes 6 danskih delegatov, ki bodo obiskali avstrijske ujetniške taborove v Rusiji in ruske v Avstriji. Nato je sprejela kraljica tri gospe avstrijskega Rdečega križa, ki bodo spremljale danske delegate v Rusijo.

IZPREMEMBE V RUSKEM MINISTRSTVU.

Kodanj, 16. novembra. (Kor. urad.) »Brževie Vedomosti« poroča, da postane namesto Krivošeina knez Vozničikov poljedelski minister. Prometni minister Ruhlov je moral odstopiti radi velikih nerednosti.

zbrali 500.000 angleških in francoskih vojakov, da branijo prekop. Začetek nemško-turškega napada na Sueški prekop pričakujejo drugi teden, zato kar najhitreje pripravljajo vse potrebno za obrambo. Tekom prejšnjega tedna so došle vesti, da so se v bližini prekopa pojavile turške prednje straže, vendar doslej še ni prišlo do nobenega spopada.

Grof Wolff-Metternich došel v Carigrad.

Carigrad, 16. novembra. (Kor. ur.) Novi veleposlanik grof Wolff-Metternich se je pripeljal včeraj ponoči v Carigrad.

Na morju.**Na Sredozemskem morju.**

Lyon, 16. novembra. (Kor. ur.) »Republicain« poroča iz Orana: Pripeljal se je angleški parnik »Mortiam«, na kateri je streljal na visokem morju nek podmorski čoln. Izkrca je 24 mrtvih in do 70 ranjenecv.

Lyon, 16. novembra. (Kor. urad.) V Kanadijo se je pripeljal 12. t. m. parnik »Lasithion« z 22 možmi posadke angleškega parnika »Makalista«, ki ga je potopil nek nemški podmorski čoln. O ostali posadki, ki je štela skupno 67 mož, se nič ne ve. Rešenci poročajo, da je potopil isti podmorski čoln isti dan še dva parnika.

V Mehikanskem zalivu potopljen laški parnik.

Rim, (Kor. urad.) Italijanski parnik »Livetta« se je potopil v Mehikanskem zalivu. Sodi se, da je parnik potopil takozvani peklenški stroj.

Boji na zahodu.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 15. novembra. Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Severnovzhodno od Ecurie smo vzeli nek naprej širleči 300 metrov široki francoski jarek z ljutim bojem in ga zvezali z našo postojanko. Na ostali bojni črti nobenih važnih dogodkov.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz 13. novembra. Včerajšnje uradno poročilo:

Popoldne: V odsekih pri Loosu in Calonne je bilo obstreljevanje na obeh straneh še vedno zelo živahno. Pri Busle je naša artiljerija prisilila nemško artiljerijo k molku. Na ostali fronti se je uspešno nadaljeval boj z minami. V Argonih na višini 285 so naše protimine zadele Nemce ravno pri delu. Severno od Flireya je naša protimina razdrla sovražno galerijo.

Zvečer: Po dnevu zelo živahni artiljerijski boji v Belgiji okoli Boesinghe, v Artoisu pri Calonnskem jarku, severno od Somme pri Dompierre in med Mozo in Mozelo pri gozdu Apremont. Pehota ni imela bojev.

Belgijsko uradno poročilo.

Na celi fronti mir.

14 novih angleških naddreadnoughtov.

Amsterdam. »Reuter« poroča iz Londona: »Daily Exchange« poroča, da uvrste januarja v angleško vojno brodogradnjo še 14 naddreadnoughtov.

Churchillov naslednik.

London, 16. novembra. (Kor. urad.) »Daily Chronicle« izve: Mogoče je, da

zavzame Churchillovo mesto v ministristvu lord Derby.

Razna poročila.

ANGLEŽI IN ŠPANCI.

Genl. Iz Madrida: Angleški veleposlanik v Madridu je uradno ugovarjal proti več sto ljudskim shodom, na katerih se je zahtevalo, naj se Gibraltar pridruži francoski.

ŠVICA V VOJSKI.

Curih. Tudi nevtralna pred vsem na obisk tujcev navezana Švica, po vojski veliko trpi. »Zürcher Post« poroča o tujkem prometu v Curihu. Navadno je izstopilo na leto v Luzernu 180.000 do 185.000 tujcev, letos pa le 28.500; med njimi je bilo 21.000 Švicarjev (druga leta 25.000). Število tujcev je toraj padlo od 160.000 na 7500. Prizadeti seveda niso le gostilničarji in njih nastavljenici, marveč tudi druge trgovine, državne železnice in drugi prometni zavodi.

NAMERAVAN NAPAD NA AMERIŠKO MUNICIJSKO TOVARNO.

Rotterdam, 13. novembra. Iz Filadelfije poročajo listi: Policija v Trentonu ima opraviti z neko temno zadevo. V enem premogovnih vagonov, ki so jih zapeljali v tovarno za šrapnele Iron Works L. Mott, so našli vrč, v katerem je bilo liter razstrelilnih snovi. Sadi se, da se je namerala pognati tovarna v zrak. Premog so pripeljali iz pennsylvanskih premogovnikov.

GRACE EPISKOPALNA CERKEV POGORELA.

Geneva. Francoskim listom se brzojavlja iz Chicaga, da je pogorela ena največjih in najlepših cerkva na amerškem srednjem zapadu: Grace episkopalna cerkev. Požar je nastal v sosednji Western tovarni za pohištvo ter je bila v nevarnosti tudi bližnja bolnišnica in več hotelov. Tovarha ima pol milijona dolarjev škode.

Primorske novice.

Iz Trsta. Po trafikah prodajajo tukaj žigalice z napisom »Excelsior charta di sigarette«. Ako ta napis odlepiš, vidiš, da so užigalice — »Legia nazionale«! Kaj pomeni to? Ali, da ta zalega še živi? — Prosimo pojasnila. — Tržaška duhovščina je dobila te dni »Directorium« za leto 1916. Tiskani ni v tiskarni Tiskovnega društva v Pazinu kot druga leta, ampak v tiskarni »Fratelli Mosettig« v Trstu!

Čevljarška zadruga v Mirnu pri Gorici, sedaj v Vrbovcu pri Mozirju na Sp. Štajerskem je podpisala 15.000 K za tretje vojno posojilo. Njeni člani delavci so podpisali še razventega 4350 kron.

Poroka. V pondeljek, 15. t. m. se je poročil gospod Evgen Štiligoj, davčni kontrolor v Vipavi z gospodično Emo Mesesnelovo iz Vipave.

Malo semenišče v Gorici. Ravnateljstvo malega semenišča v Gorici se nahaja odslej v Trstu; gojenci zavoda se pozivljajo, da javijo svoj sedanjí naslov ravnateljstvu Alojziju Erzinu, Trst, via del Ronco, štev. 4.

Beğunci z juga na Dunaju. Glasom prigrasov na dunajskih policijskih uradih se je iz južnih dežela naselilo na Dunaju 12.131 oseb, ki so razdeljene v 9130 skupin. Solobveznih otrok je med njimi 676.

Znižanje vodarine v Trstu. Cesarski komisar v Trstu je odločil, da se za stanovanjske hiše zniža vodarina, v ozira vrednih slučajih tudi odpiše ali pa dovoli plačilni odlog. Vse to pa za čas od 1. julija letos do konca leta 1915.

Še ena žrtev tržaškega kanala. 14. t. m. so opazili plavati v tržaškem kanalu mrtvo človeško truplo in je potegnili na suho. Zdravnik je konstatiral smrt vsled vtopljenja; truplo je moralo biti že več dni v morju. V vtopljenju je kasneje neka žena spoznala svojega sina, 24 letnega knjigoveza Petra Dolce. Mladenč je bil močno kratkoviden ter je tako ponesreči zašel v kanal.

Nesreča z avtomobilom in poizkušeni samoumor. 14. t. m. je avtomobil povozil v Trstu 69 letnega umirovljenca Ivana Marsich ter mu zlomil nogo v gležnju. Šofer dotičnega avtomobila, Karl K., si je pa iz strahu pred posledicami pognal kroglo v glavo, a se ni do smrti ranil. Oba nesrečnika so prepeljali v bolnišnico.

Dnevne novice.

+ Konferenca avstrijskih škofov. V soboto so se končale konference avstrijskih škofov. Na dnevnem redu je bilo veliko poročil. Podrobno in natanko se je razpravljalo o cerkvenem življenju, o sedanjem cerkveno-političnem položaju in o nalogah katoliške cerkve in katoličanov po vojski, da se zacelijo rane. Zlasti se je govorilo o nalogah na širokem polju vojne preskrbe. — Kakor na prejšnjih konferencah, se je tudi sedaj temeljito razpravljalo o gmotnem stanju duhovščine, in upati je,

da se bo tozadevna akcija škofov odločno nadaljevala, pri čemer pa se mora upoštevati, da v teh izrednih razmerah zakonika ureditev ni mogoča. Zato je pričakovati le gotovih začasnih odredb, od katerih pa je v bližnji bodočnosti pričakovati primerne uspeha.

+ Sv. oče zapustil Vatikan? »Giornale d' Italia« poroča: Sv. oče je obiskal včeraj cerkev sv. Ane na Borgo Pio, kar je v toliko zgodovinske važnosti, ker leži cerkev sv. Ane že izven Vatikana. (Beležimo kot kronisti. Op. uredn.)

+ Pri »Zadružni zvezi« v Ljubljani je podpisalo tretje avstrijsko vojno posojilo 2163 strank za 3.725.000 K. Med drugimi je podpisalo Vzemno podporno društvo za lastni račun 50.000 K, za tuj pa 7000 K.

+ Naši vojaki za bolgarski Rdeči križ. Prejeli smo naslednjo vojnopoštno dopisnico: 5. marškompanija 97. pp. XV., 14. b. na bojišču je za bolgarski Rdeči križ zbrala 50 K, kateri znesek se je poslal na pristojno mesto. Velikodušen čin vrlih sinov Kranjske! — Poročnik Dietrich, stotnijski poveljnik.

+ Vsi en cilj. Trebanjski župljani so dali za vojno posojilo pri domači hranilnici in posojilnici 40.000 K, približno liko vsoto pa tudi pri poštenu uradu. Vsi so imeli en cilj: pomagati domovini in armadi do zmage.

Izgube

Dne 10. t. m. je padel kadet dr. Weingast. Isti dan je umrl praporščak Toman za rano, ki jo je dobil

1. novembra t. l. Oba sta bila pokopana na mestnem pokopališču. — Dne 11. novembra je bil ranjen stotnik Knific, zadet od granatnega drobca v nogo. Dne 11. t. m. je padel zet g. naddavkarja Aumana, nadporočnik Stanko Zorko, zadet od granate v trebuh. Bil je izvrsten častnik in nad vse ljubezniv tovarnik. Navdušenemu, zvestemu vojaku je zagotovljen časten spomin. Zapušča žalujočo soprogo in hčerko. Naše globokočuteče sožalje! — Dne 12. t. m. je padel narednik Jenko, poveljnik strojnih pušk pri 2. bataljonu. — Sledeči vojaki so umrli za ranami,

Fr. Schuh (Knittelfeld); Anton Kalan (Stara Loka); Anton Klančar; Rud. Schneller (Vrh, Črnomelj); Ant. Mehak (Trebnje); Alojzij Steblaj (Turjak); Strain Josip; Lazo Mišljen; Anton Lohkov; Ivan Jane (Mošnje); Stefan Jelen (Pernica, Slov. gradec); Ivan Gale (Predoselj); Josip Bojanec (St. Peter); Josip Praznik (Rečica, Celje); Martin Pubrer; Ludovik Jernejčič; enol. prostovoljec Jakob Berlič (Zgor. Tuhinj); Josip Jelenka.

— Posestniki ribniškega in kočevskega okraja se veleslavnemu deželnemu odboru kakor tudi poslancu g. Karlu Škulju najiskreneje zahvaljujejo za blagohotno uspešno posredovanje pri c. kr. erarju, da je isti za njemu izročene konje tako hitro izvršil denarna nakazila.

— Trg Svetožarja pl. Boročevića de Bojna. Občinski svet na Sušaku pri Reki je krstil neko ulico za trg Svetožarja pl. Boročevića de Bojna.

— Gospodinjina šola na Vrhniki se začne s 1. decembrom t. l. in se konča s koncem aprila prihodnjega leta. Sprejemajo se gojenke, ki so izpolnile 14. leto. Vložijo naj prošnje v kar najkrajšem času vsaj do 25. t. m. na kuratorij gospodinjinske šole na Vrhniki, priložijo naj zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in če le mogoče priporočilo svojega župnega urada. Gojenke notranje šole plačajo mesečno 45 K, vnanje, ki imajo celodnevni pouk in kosilo v zavodu, 1 K na dan. Dosedanje prošnike naj se znova oglašijo! — Kuratorij gospodinjinske šole na Vrhniki.

Na kliniki v Inomestu je umrl 12. t. m. vojak Jurij Rudan iz Rudan pri Žmin-u v Istri.

— V Gradec v bolnišnico so prišli: Fr. Šmit iz Tržiča, Jurij Mravinc iz Vinice pri Črnomlju, Janez Gerdešič iz Vini vrha, Sv. Križ pri Kostanjevici, Janez Kragelj iz Modreja pri Tolminu, Jožef Groznik iz Jastrobkele pri Litiji, Anton Bogataj iz Lučin pri Škofji Loki; revmatizem, notranje bolezni, rane.

— »Ilustrirani Glasnik« štev. 12 ima sledeče slike: »Kar meč, kar strel jih je pomoril, v tem enem sem odlikoval; teh slednji manj kot jaz ni storil, več kot mi vsi je žrtvoval!« — Nova ofenziva proti Srbiji. — Oprema v moderni vojski. — Naša patrolja na laškem bojišču. — Grški ministriški predsednik Zaimis, ki je po par tednih odstopil. — Slovensko katoliško akademsko društvo »Dan« v Pragi pred vojsko. — Padli junaki. — Vrh Kalvarije, bojišče po tretji ofenzivi. — Cerkev št. Mavra ob Soči. — Soha svetnika v ruskem strelnem jarku. — Rusija: Pogled na Minsk. — Galiske žene v strelnih jarkih ob bukovinski meji. — Tetoviran francoski ujetnik. — Niš, nekdanji sedež srbske vlade in glavno taborišče vojnih ujetnikov. — Nemški vojaki-tiskarji v Rusko-Poljski.

— Poročil se je v Gradcu pri usmiljenih bratih starešina kat. akad. društva »Zarja« dr. Ludovik Kramberger, asistent-

ni zdravnik na severnem bojišču, z gđ. Elci Minarikovo. Obilo sreče!

— Iz ruskega ujetništva se je oglašil Ludovik Deisinger iz Škofje Loke. Pravi, da je na posestvu Vasilija Petroviča Nepokojkega v vasi Marijanovka, pošta Tiškovka v herzonski guberniji v južni Rusiji.

— Umril je v Gradcu svetnik nadso-dišča dr. Viljem Janežič, star 51 let. — Umril je Srečko Dogša, usnjarski mojster iz Središča.

Naš poveljnik Smedereva. Podpoveljnik pl. Eck je imenovan za poveljnika srbske trdnjave Smederevo.

Bolgarski konzulat se je ustanovil tudi na Reki.

— Sodniki in državni pravdniki v Novem mestu so ob priliki nenadne izgube svojega dobrega kolege c. kr. deželno sodnega svetnika Ivana Toporiša izročili 55 K »Društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Novo mesto«, čegar podpredsednik je bil pokojnik.

— Nagle smrti je umrl Vidmar, posestnik na Plešivci. Umorilo ga je žganje. Dobili so mrtvega pod nekim kozolcem na Logu pri kolodvoru.

— Dobrna. Drugi in zadnji seznam letošnjih gostov in tujcev v naših toplicah je ravnokar izšel. Iz njega je razvidno, da je letovišče obiskalo 177 strank in vsega skupaj 262 oseb. Največ jih je bilo s Štajerskega, namreč okoli 150 oseb. S Koroškega 15, s Primorskega 32 in s Kranjskega 8. Za letošnje razmere se ni bil obisk tako slab kakor smo mislili. Beguncev pri nas ni bilo nad 10 oseb. Znano je, da so bile toplice in vsa stanovanja v okolici istih najeta od c. kr. erarja, baje za krakovske begunce. Hvala Bogu, da ni bilo treba Krakova evakuirati. Če bi naše toplice bile ob železnici, bi gotovo sem poslali rekonvalescente, a žalibog železnice pač ni. Zdaj ko je toliko ujetnikov v Avstriji, bi se pač splačalo, da bi vsaj električno železnico zgradili iz Celja sem. Če se taka železnica iz Gradca v Maria Trost izplača, koliko bolj bi naša izhajala, kajti tista bi šla skozi prav obljudene kraje Gaberja, Hudinja, Šmarjete, Škofje vasi, trga Vojnik, Nove cerkve. Odtod bi bilo za Vitanjane dosti bližje v Celje. Mogoče je, da pa se dobimo pozimi kakih gostov, kajti čeravno pogrešajo topliške sobe večinoma peči, to bi se že dalo popraviti; voda je pa vendar čudno zdravilna, poleti kakor pozimi.

— Za očetom. V Lešah že eno leto ni bilo poroke; krsta in pogreba eno četrtletje ne. Tisti, ki je bil nad 40 let sem pri vsakem takem opravilu (prej na Breznici, zdaj v Lešah), je zdaj poživl sam »ljudsko gibanje« in je umrl. Pa ta je bil res star in betežen in je želel v nebeško deželo. In kdo je prvi za njim? — Njegov sin Peter Bergant je šel včeraj krepko peš k sodišču sprejemati podedovano gospodarstvo. Danes jutraj je umrl na potu iz cerkve proti domu. Dobra mati mu je želela pridne neveste, pa ni vedela, da bo to — smrt.

— Tako delajo prekupčevalci. List ogrskega poljedelskega ministrstva poroča, da je nek posestnik mline v Bekeščabi prejšnje leto kupil 2000 prešičev za 200.000 kron in te letos prodal za 1.600.000 K, tako da je, ako odtegnemo 800.000 K prehranjevalnih stroškov, zaslužil pri 2000 prešičih 600.000 K.

— Darilo mesto venca. Gosp. profesor H. Podkrajšek je daroval namesto venca na krsto umrlemu prijatelju Fericu Stegnarju za božičnico 17. pešpolku 10 K.

Ljubljanske novice.

Ij Zabijanje žeblijev v brambni ščit. Slovenske ljudske šole ljubljanske so danes pričele z zabijanjem žeblijev v brambni ščit, ki se zdaj nahaja v Mestnem domu. Ta teden zabijajo deklice 22 oddelkov šentjakobske šole, prihodnji teden prično deške šole. Skrbljivo je, da se zabijanja udeležijo tudi revni otroci, ki sami ne morejo denarno prispevati v ta namen.

Ij Prva državna gimnazija je imela pri patriotičnem nabiranju volnenine in kavčuka nad vse pričakovanje ugodne uspehe. Nabralo se je za velik vojaški voz kavčuka, volnenine pa toliko, da so jo le s težavo mogli spraviti v en vagon. Nabrani predmeti so se 8. t. m. odposlali na Dunaj. — Za ta sijajni uspeh vsem prizadežim: iskrena hvala!

Ij Poročil se je g. Anton Krepelka, stotnik 27. domobranskega pešpolka, z gđ. Marjo Meisetz, hčerko tukajšnje juvelirke.

Ij Vojaška poroka. V tukajšnji frančiškanski cerkvi se je poročil enoletni prostovoljec dr. Emil Jenko, avskultant pri tukajšnjem deželnem sodišču, z gđ. Berto Lindtner. Kot priči sta bila gospoda postajni načelnik J. Jenko, oče ženina, in nadoficijal Špende, oba iz Litije.

Ij Padel je na severnem bojišču gosp. Ivan Podiesnik star., bivši trgovec

na Starem trgu. Pred meseci je šel prostovoljno v vojsko. Časten mu spomin!

Ij Umril je dne 15. t. m. v deželni bolnišnici vdova zasebnica Marija Pajnič iz Rožne ulice št. 27 v starosti 56 let.

Ij Odlikovanja zaslužnim članom Gasilnega in reševalnega društva. Avstrijsko vodstvo družbe »Rdečega križa« je podelilo poleg zaslužnemu ravnatelju g. Josipu Turku še naslednjim članom »Gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani« svetinje z vojno dekoracijo za njih zasluge. Srebrne svetinje dobe: gđ. podnač. Anton Dinter, tajnik Alojzij Pipp, vežbalec Ivan Dax in člana Anton Zdravič in Gašpar Kumelj. Bronaste svetinje dobe: Anton Kaučič, Anton Kadunc, Levec Maks, Lapajnar Franc, Jezeršek Anton, Florjančič Franc, Kalmus Franc, Kvas Ignac, Vid Bratovš, Pertekelj Anton. Svetinje se slovesno izroče v sredo 17. novembra.

Ij »Kino Central« je podpisal vojne posojila 1000 K.

Ij V ruskem ujetništvu se nahaja enoletni prostovoljec Sterle Janko iz Ljubljane, pri 17. pešpolku. Bil je ranjen v desno roko in nogo.

Zdravi se v mestu Rubynsk.

Ij Ujet je bil ranjen vojak 17. pešpolka Jožef Schweiger. Nahaja se v ruski bolnišnici v Petrogradu.

Ij Ne zadržujte krompirja! C. kr. deželna vlada opozarja producente, da naj nikar ne zadržujejo krompirja v svojih skladiščih, marveč naj ga dajo na trg. Znano je, da je bilo letos tudi na Kranjskem več krompirja kakor druga leta, a ga še toliko ne prihaja na trg. Ako producenti mislijo, da imajo s tem dobiček, ako zadržujejo zaloge krompirja doma, se motijo. Računati morajo s tem, da gre čez zimo mnogo krompirja v padek in se dviga cena vedno natančno proračunjeno z odpadkom, tako da zaradi tega nikakor ni računati na dobiček, pač pa še rajši na izgubo. Nadalje je vpoštevati dejstvo, da krompir nima fiksnih cen, kakor žita, ampak najvišje cene, od katerih pa vsakdo lahko popusti. Tudi je računati s tem, da bo spomlad več ponudb za krompir, kakor pa povpraševanje, kar bo vplivalo, da ga bodo producenti dajali izpod maksimalnih cen. Ako se naposled računa še z dejstvom, da je bil letos krompir večinoma spravljen v moči, vsled česar se bo bolj kvaril kakor druga leta, se pride do zaključka, da je v vseh ozirih za producente bolj pametno in plodonosno, ako krompir, kolikor ga imajo za prodajo, čimprej spravijo v denar.

Ij Mestna zastavljavnica naznanja cenjenemu občinstvu, da bo uradovala odslej do preklica tudi vsako delavno sredo v tednu.

Ij Vložitev hišnih in stanovanjskih izkazov. Hišne posestnike našega mesta se opozarja, da je rok za vložitev hišnih in stanovanjskih izkazov že 31. oktobra 1915 potekel in se jim priporoča, te izkaze takoj pri davčni administraciji Breg št. 6, II. nadstropje, vrata 9, oddati.

Ij Izgubil je dne 11. t. m. popoldne od 3. do 4. ure nek vojak na Sv. Petra cesti od kavarne »Avstrija« do veletrgovine Mencinger na Resljevi cesti stokronski bankovec. Ker denar ni bil lastnina vojakova, se uljudno prosi poštenega najditelja, da ga proti nagradi izroči v Belgijski vojašnici, objekt VII.

Ij Našla se je v soboto, dne 13. novembra, popoldne majhna vsota denarja na cesti Podrožnikom. Dobi se pri deželnem boletnem uradu na Turjaškem trgu štev. 1.

Vojaške zadeve.

+ Odlikovanja. Najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 7. pp. Karel Grimme. Srebrn zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil narednik 26. san. oddelka Ivan Supan, pri vojni bolnici št. 3/16; narednik 7. pp. Josip Witternigg; nadlovce 7. lov. bat. Ivan Soklič; rač. podčastnik 7. pp. Ivan Stronegger. Srebrn zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil rez. četovodja 26. san. odd. Josip Kramarič, pri vojni bolnici št. 3/16; četovodja 7. lov. bat. Alojzij Skarza. Domnik Žagar, polkovnik 7. polj. havb. p. je dobil kraljevi bavarski zaslužni red 2. vrste z meči. Topničar tit. predmojster 8. trd. top. bat. je dobil vel. vojvodinje badenske srebrno zaslužno svetinjo na vojaškem traku Karla Friderika zaslužne svetinje. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: rez. četovodja Pernsteiner Valentin, predmojster Hafner Lovrenc in topničar Habjan Alojzij, vsi trije pri 7. polj. top. p.; kadeti Bauer Stefan, Grabner Matija, Hrovat Alojzij, Karinčnik Herbert, Kosota Nikolaj, Novak Viljem, Pretner Oton, Rebolj Ludvik, Skušek Valentin, Šmal Franc in Černik Emil, četovodja Bogulin Franc, desetnik, tit. četovodja Tavčar Ivan, desetnika Kavčič Anton in Zupančič Marko, poddesetnika Alba Aleksander in Hafner

Naročajte „Slovenca“!

Ciril, vseh 17 pri 17. pp.; nad. stražmojster 12. dež. orož. poveljstva Tomše Franc; kadeti Pinkas Karel, Schweitzer Ivan in Turek Tomaž, vsi trije pri 87. pp. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: praporščaki Grden Anton, Malešič Peter in Završnik Alfonz, četovodja Lekše Alojzij, desetniški Lesar Rudolf, Pangeršič Karel, Pavčič Pavel, Pribušič Ivan, Sattler Rudolf in Smerdu Karel, poddesetniški Arko Ivan, Ošaben Edvard in Šeks Ivan, enol. prostovoljec Šmalc Leopold, infanteristi Gril Stefan, Kovač Franc, Podpas Andrej, Tavčar Karel, Volčjak Ivan, Zaverl Leopold, Žužit Anton in častniški sluga Smolič Franc, vseh 23 pri 17. pp.; praporščaka Gril Josip in Kurka Vencel, kadeta Černe Hugo in Teyser Vladimir, vsi štirje pri 87. pp.; pionirji Čeh Ignacij, Oberreßl Matija in Regoršek Avgust, vsi trije pri 3. pion. bat.; četovodje 17. pp. Rabuza Franc; praporščaka Čermak Alojzij in Mornau Josip in kadet Jurjevčič Marij, vsi trije pri 97. pp.; predmojstra Perušek Ivan in Rodič Anton, topničarji Rauter Jakob, Stuler Franc in Vrhovec Franc, vsi pri 7. polj. top. p. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: poddesetnik Lobe Anton, infanteristi Bradač Josip, Brinovec Josip, Cerer Josip, Hinek Silvester, Högl Ivan, Lap Alojzij, Pangeršič Franc, Peterca Franc, Pogačar Franc, Rostohar Karel, Ravtar Anton, Snoj Josip, Zajc Jernej in častniški sluga Glavan Franc, vseh 15 pri 17. pp.; praporščak 87. pp. Ledvina Alfred; poddesetnik Kozjek Franc, infanteristi Trelc Matej, Grašič Peter in Pogačnik Josip, vsi štirje pri 27. dom. p.

Vojni ujetniki iz Przemysla.

(Najnovejši seznam št. 3 z dne 12. novembra 1915.)

Nadporočnik 17. črnovoj. p. Novak Viktor; kadet 87. pp. Selak Albert; inf. 22. pp. Babič Marijan, Trst; inf. Boško Mihael, 17. pp.; inf. Burce Vojteh, 17. pp.; Felgič Franc, 7. pp.; inf. Firlej Simon, 17. pp.; inf. Fus Andrej, 17. pp.; narednik 3. sap. bat. Marčič Emanuel; inf. 27. pp. Miklavc Ivan, Trst; inf. 17. pp. Ragič Mihael; inf. 27. pp. Ujsternik Pavel.

Književnost.

Času primerna knjižica. Ravnokar je izšla knjižica »Pravice vpoklicancev v vojni službovanje in njih družin do vzdrževalnin, podpor in preskrbnin. 1915. Založila Katoliška Bukvarna. Cena 50 vin. — V knjižici izve rodbina vojaka-rednika, ki je moral v vojni službovanje, kako je zanj preskrbljeno za čas vojske in kaj ji je storiti, če se ji je prošnja za vzdrževalnino neupravičeno odbila. Vojak-invalid izve, kaj dobi od države, da preživi sebe in družino, ker vsled ran ali bolezni ne more več delati. Iz knjižice je dalje razvidno, kako je preskrbljeno za one, katerim je pobrala vojska družinskega načelnika-rednika. Za vzdrževalnino, pokojnino in podpore je treba prositi, zato je gotovo v korist vsakogar, ki ga je vpoklicanec podpiral, da si nabavi knjižico in se sam prepriča, do kakih preskrbnin ima pravico in kaj mu je storiti, da jih dobi. Knjižica bo pa gotovo zanimala tudi vse druge, ki po svojem poklicu ali izobrazbi lahko dajo bližnjemu dober svet; dobrodošla bo zlasti našim županom, ker se v nji tudi že obravnava najnovejša vladna naredba o dovolitvi podpor invalidom in njih družinam. Knjižici je pridejanih več vzorcev prošenj; spisana je po uradnih virih sicer natančno, a vendar poljudno, da jo bo razumel vsak, ki zna čitati. Cena knjižice je tako nizka, da si jo lahko vsakdo nabavi. — Knjižica obsega brezplačno pridejane tudi izjemne poštne določbe za časa vojske, bodisi v zasebnem prometu, bodisi glede poštne zveze z vojniki na fronti in z vojnimi ujetniki v sovražnih državah. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Knjiga uradnih vlog. Obrazci političnih, vojaških, finančnih (davčnih), sodnih in drugih uradnih vlog. Sestavil Janko Dolžan. Cena 3 K, vezano 4 K. — V sedanjih nerednih razmerah se kaže posebna potreba po taki knjigi; saj je dan na dan treba osnovati kako vlogo, prošnjo ali naznanilo na razne javne oblasti. Žene posestnikov, trgovcev, obrtnikov, kmetovalcev itd., katerih možje so vpoklicani, si same ne znajo navadno prav nič pomagati in si morajo iskati in prositi v uradnih za-

devah vedno nasvetov po raznih pisarnah in uradih, kjer so pa uradniki že itak preobloženi z uradnimi posli. Označena knjiga pa dá v vseh uradnih vprašanjih kratka pa točna pojasnila in nudi vzorce vlog, ki so prirejeni za najrazličnejše slučaje.

Pogrešani vojaki.

Išče se Janez Muré, k. u. k. Landsturm-Bataillon Nr. 152, II. Komp. Feldpost 324; pojasnila Rozaliji Muré, Malenški Vrh, p. Poljane nad Škofjo Loko. — Išče se Franc Furlan, poddesetnik 5. dom. p., 2. stot.; opiasnila Amaliji Furlan, Gorjansko št. 38, p. Nabrežina. — Lavrenčič Janez, doma iz Vrha, Primorsko, sedaj v Deizendorfu Nr. 6, išče svoja dva sina, ki sta odšla k vojakom. — Manca Zevnik, Mavčiče, p. Stražišče pri Kranju, išče svojega moža Jakoba Zevnik, ki je služil pri 17. pp., 8. stotnija. — Stefan Gabrieličič, Senik, občina Kožbana, sedaj v Gorici, Via Kočeva št. 338, išče svojega sina vojaka Josipa. — Miha Sitar, Senik, občina Kožbana, sedaj v Gorici, via Kočeva št. 38, povprašuje po svojem sinu vojaku Karlu. — Marija Mokovel, Mojstrana št. 88, Gorenjsko, išče svojega moža Tomaža Mokovel, 4. inf. polk, 1. maršb., 3. stot. — Išče se Rapuš Franc, 87. pp., 6. stot., pojasnila Franciški Rapuš, Sr. Lanknice, p. Mokronog, Dolenjsko. — Pogreša se Mihael Balanc, 27. dom. p.; pojasnila Mariji Balanc, Sava št. 38, Jesenice, Gorenjsko. — Išče se Rudolf Pegan, doma iz Bilj pri Gorici, ki je služil kot vojak pri graškem 27. pp.; pojasnila njegovi ženi Antoniji Pegan, Breg-Borovnica, Kranjsko. — Viktor Pruntar, enoletni prostovoljec 47. pešpolka, filozof, je bil v bojih v Bukovini. Od maja meseca ni več glasu od njega. Ako je komu kaj znano o njem, blagovoli naj sporočiti tudi najmanjšo vest c. kr. okr. šolskemu nadzorniku M. Kante v Sežani. — Podpisana prosi, da-li kdo kaj ve o mojem soprogu Petru Iskra iz Podgraj št. 65, pošta Il. Bistrica. Moj soproj je odšel k vojakom meseca arpila, in sicer k 14. stot. 97. pp. Zadnjikrat je pisal dne 15. majnika, potem ni več duha ne sluha o njem. Zadnja vojna pošta njegova je bila št. 73. Ivanka Iskra, Podgraje št. 65, p. Ilirska Bistrica, Notranjsko. — Marija Belling, begunka, Irmsdorf 7 bei Römer-

stadt, Moravsko, išče svojega brata Janeza, ki se ji je zadnjič oglašil z Ogrskega iz bolnišnice še meseca maja. — Izza bojev pri Ivanovu ob Dnjestru se poroča od 15. julija t. l.: Jožef Bajec, infanterist 7. c. in kr. polka, I. bat., 2. komp. 2. voda. Vojake tovariše, katerim je o pogrešanem kaj znano, prosim, da meni, očetu, blagovolijo poročati, za kar jim bom iskreno hvaležen, Matija Bajec, Zapuže, pošta Ajdovščina, Notranjsko.

Bolgarska slovnica in čitanka

s slovensko-bolg. razgovori. Sestavil prof. Anton Bezenšek v Soliji. (Priloženih 5 tablic s cirilsko pisavo).

Cena K 1.40.

Na prodaj v

Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Naročila sprejema pisatelj v Soliji in razne slovenske knjižarne.

Franc Lanovšek, čevljarški mojster v Ljubljani, Tržaška cesta 11. sprejme takoj

učenca in pomočnikov več v trajno delo.

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože, tekem 3 dni korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z lamstvenim pisom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY, Kaschau (Kassa) I., poštni predal 12 82 Ogrsko.

Sprejme se takoj spretna

2359

prodajalka

manufakturne stroke pri trdki Vinko Savnik, Radovljica, Gorenjsko.

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino kupuje po najvišjih cenah

J. GROBELNIK, 1719

Ljubljana, Mestni trg števil. 22.

Važno za vsakoga zlasti za begunce!

Dne 20. novembra 1915 t. j. v soboto dopoldne ob 9. uri prodajo se potom javne dražbe najpreje v Sodni ulici hiš. št. 12 (Staretova hiša v pritličju de-no) več posteljs celoposteljno opravo, mize, omare, stoli in druga hišna oprava, preprege, zavese, veliko porcelanske posode, krožnikov, skled, kuhinjske posode in oprave, več moških kompletnih oblek, zimskih sukenj, kožuhnatih kratkih sukenj, čevljev, šivalni stroj in pianino — vse v najboljšem stanju.

Na-to se prodaja v Slomškovi ulici hiš. št. 12 nekaj lesa za kurvo, lesena lopa, različno železno ročno orodje in pisalne mize.

Petrolej!

Na drobno v vsaki množini pri RUDOLF ZORC, Dunajska cesta 30. 2410

STARINE

kakor rimski porcelan, prstene vrče, denar in druge redke dragocenosti rimskih rakev ter preproge, podobne, staro pohištvo (skrinje) stare ure in oruga išče privatni kupec. Ponudbe z natančno opisavo dotičnega predmeta se prosi o pod »Pristno in takoj 2397« na upravo tega lista. 2397

Iščem moškega,

ki bi kidal vsako jutro sneg za hišo na Reslivi cesti. Prijave A. Šinkovic nasl. Mes ni trg. 2403

Izgubil se je majhen bel

2399

psiček

s kratko kodrasto dlako, ki sliši na ime »Lili«. Pošteni na ditiel naj ga vrne prot. dobri nagradi v kantino v cukrarno Ambrožev trg št. 3.

Na splošno zahtevo občinstva!

v Kino Central-u

v deželnem gledališču

jutri v sredo, v četrtek in v petek vsakokrat ob 1/4 5. uro popoldne velike družinske predstave z

„Vojnim krščencem“

V filmu nastopa v družbi najodličnejših dunajskih dam tudi prestolonaslednikova soproga nadvojvodinja Cita.

Edino v tem filmu:

Škodeve tovarne v polnem obratu.

Filmska senzacija, katero si naj vsak ogleda!

Dohodek tega filma v prid vojnemu botrstvu, kateremu je donesel doslej nad 50.000 kron.

Pri večernih predstavah danes v torek, sredo, in četrtek ob 1/2 6, 7 in 1/2 9 uri zvečer nastop slavne subretke dunajskega „Meščanskega gledališča“ ROSY WERGINZ v veliki varietetni drami

„Pod vplivom preteklosti“

Zvijača. Detektivska veseloigra.

Najnovejša kinematografska vojna poročila.

Vse to samo v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Schicht-perilo — Bojno-perilo

Cenejši in najboljši način pranja:

Zamoči perilo nekoliko ur ali preko noči s pralnim praškom „Ženska hvala“. Peri tedaj daljše kakor obično. Samo malo mila — najboljši Schichtovo milo znamka „Jelen“ — še je potrebno, da se najlepše perilo dobi.

Prispevkuje posel, čas, denar in milo.

Ominol je najboljši sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in hiši.

2408

Dobiva se povsodi!

Dobiva se povsodi!

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.